NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 7 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 44 (1551) 1979 | NELJAPAEVAL, 1. NOVEMBRIL — THURSDAY, NOVEMBER 1 | XXX aastakäik

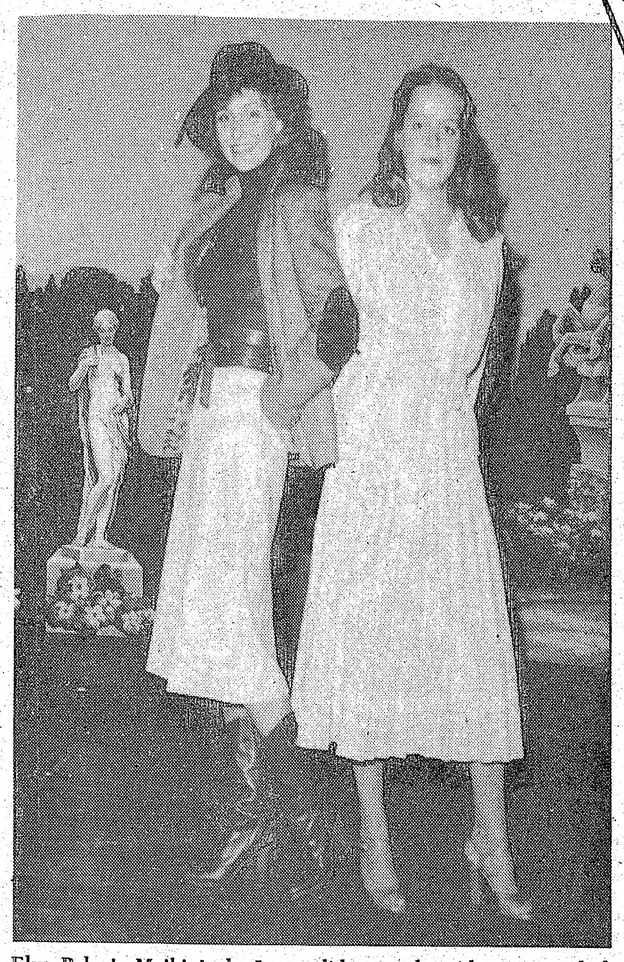

Elva Palo ja Maiki Andre-Lupp olid mannekeenid Eesti Invaliide Toetava Naisringi moeparaadil Toronto Eesti Majas. (Lähemalt lhk. 7) Foto — Erik Liigand

Olukord nõuab äärmist valvelolekut

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas pidas oma sügisese peakoosoleku üle 40 liikme osavõtul. Aupeakonsul I. Heinsoo omas tervituses märkis, et praegune maailmapoliitiline olukord on muutunud niivõrd keeruliseks, et nõuab meie välisvõitlusorganitelt äärmist valvsust, et teostada tõhusalt vabadusvõitlust. Kuulati ja kinnitati üksmeelselt aktsioonide rohke tegevusülevaade ja majandusaruanne, mis seekord näitas ligi 2000 dollarit ülejääki. Tegevuskava arutamine oli aeganõudev, kuna esitati mitmed ettepanekud, kuidas praeguses olukorras eesti vabadusvõitlust edasi viia.

Koosolek algas kell 10.30 abipraost T. Nõmmiku palvusega. EKN esimees U. Petersoo tervitas koosolijaid ja soovis koosolekule head kordaminekut. Koosolekut juhatasid P. Mölder Montrealist ja H. Lupp Torontost. Protokollisid A. Kala ja A. I. Nippak. Kaugematest liikmetest olid kohal P. Möldre, H. Laaneots ja L. Helde Montrealist, V. Pent ja R. Piirvee Ottawast ning V. Kaldma

(Järg lk. 3)

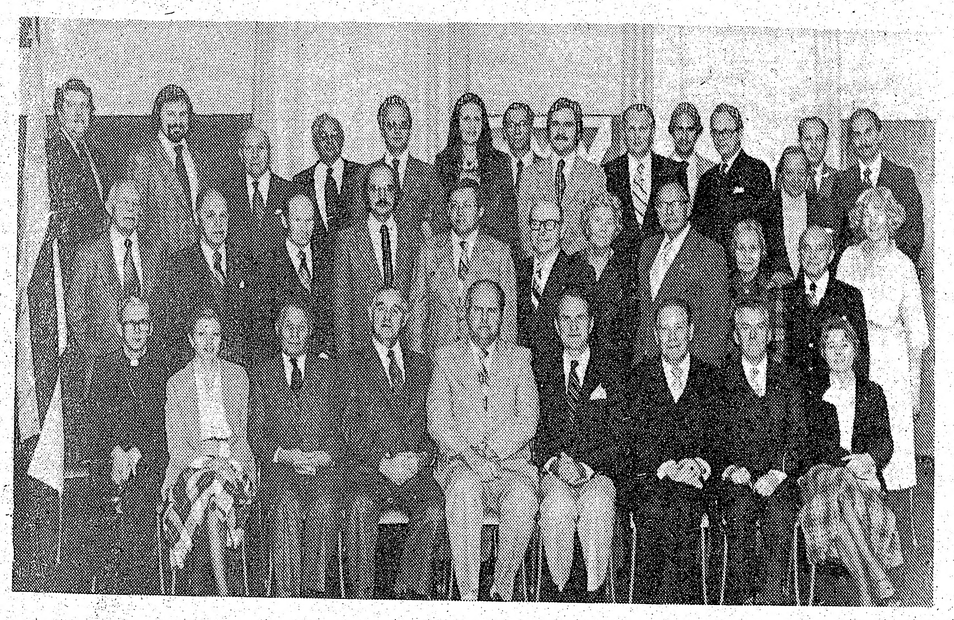

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas üldkoosolekust osavõtjad. Esireas vasakult: T. Nõmmik, Eneri Taul, A. Jurs, koosoleku juhataja H. Lupp, EKN esimees U. Petersoo, aupeakonsul I. Heinsoo, koosoleku juhataja P. Möldre, W. Pent, Leida Helde. Teine rida: toimetaja K. Arro, M. Hansen, E. Linda-ja, T. Tõsine, M. Epner, A. Kala, Julie Herma, H. Teder, komisjoni liige Helvi Kõva, K. Kurg, Stella Kerson. Kolmandas reas: L. Leivat, A. Kittask, E. Salurand, R. Piirvee, I. Nippak, Anne Läte, K. Tori, J. Järvalt, V. Kaldma, R. Amolins, H. Laaneots, R. Piiroja, K. Jõgi ja I. Laurimaa.
Foto „Meie Elu" — S. Preem

Nädalakroonika

USA SÕJAMINISTER HIINAT MILITARISEERIMA

● Vaatamata ametlikule seisukohale, et USA sõjaministri H. Browni Hiina külastus on ainult rutiinipärane viisakusavaldus, arvatakse Washingtoni diplomaatilistes ringkondades, et tal on kaasas plaanid, kuidas Hiinat tõmmata N. Liidu vastasesse blokki. Arvatakse, et H. Brown pakub Hiinale kõrget USA tehnikat ja kaasaegseid relvi, sest N. Liidu rünnakbrigaadi ja aatomrakettide toomine Kuubale on otseseks ähvarduseks USA ja tema liitlaste julgeolekule USA mandril.

● Üks Lääne-Saksa mereväe ohvitser, kes oliallveelaeva komandör II Maailmasõja ajal, märkis, et Soveti rünnakbrigaadi toomise peaeesmärk on kindlustada N. Liidu allveelaevadele Kuubal baase, et isoleerida Ameerika Mandrit Euroopast. Ta märkis, et kui sakslastel möödunud sõjas olnuks baasid Kuubal või mujal Atlandil, siis oleks nad hävitanud kõik vaenlase laevad Atlandil.

● Välismaalased, kes külastasid Moskvat märgivad, et N. Liidus käib juba praegu äge võimuvõitlus L. Brezhnevi mantli pärast, sest teda ei peeta enam võimeliseks presidendi ametit pidama. Tal on mitu järglast ja N. Liidu ametkond ignoreerib L. Brezhnevi korraldusi ja ruttab täitma nende meeste korraldusi, keda nad peavad tema tõenäoliseks järglaseks. Võib kesta aastaid enne kui uus mees saab ohjad täielikult

(Järg. lhk. 3)

Lõuna-Korea president atentaadi ohver

SEOUL — Uued võimumehed teatasid, et Lõuna-Korea president Park Chung-hee oli plaanitsetud attendaadi ohver. Ta tulistati surnuks reede õhtul ühes restoranis Korea kesklluure asutuse ülema poolt, kes kartis oma koha kaotamist. Varemalt anti informatsioon, et presidenti tabas juhuslik kuul tulevahetusel kus viis tema ihukaitsjat said surma. Mõrvar ja viis tema abilist vahistati.

Park valitses kindla käega Lõuna-Koreat 18 aastat ja oli tuntud kui silmapaistev kommunismi vastane. Koreas maksab praegu kaitseseisukord ja USA hoiatas Põhja-Koreat mitte kasutada segast olukorda sõjaliseks kallaletungiks.

OLETE LAHKELT PALUTUD
MARDIPÄEVA TURULE
LÄTI KESKUSES
10. novembril kl. 10.00—kl. 18.00
11. novembril kl. 13.00—kl. 18.00
Rikkalikus valikus müügil läti käsitööühingu liikmete, samuti eesti, leedu ja soome kunstnike töid. ★ LOTERII — väärtuslikud võidud. Värsked alasaadused otse taluaedadest. — Sööklas saadaval praetud hani, vorstikesed, hapukapsad ja muud suupisted.
Tulge ja külastage uut
Latvian Canadian Cultural Centre'it
4 Credit Union Dr. Toronto, tel. 759-4900
(Eglinton Ave. E. ja Sloane/Bermondsey — 1 blokk itta Don Valley Parkway'st)

KANADA EESTI TEATER 25
ESTO '80 eeletendus
Lembit Laane „SÜNDINUD VABAKS"
Pühapäeval, 2. dets. kell 5 p.l. Lawrence Park Collegiate.
Pääsmete ettetellimine V. Andre 485-7823.

Noortekoor „LOOTUS"
korraldab pühapäeval, 11. novembril kell 7 õ. Peetri kiriku saalis
TULUÕHTU
Esinevad noortekoor „Lootus", koori instrumentansambel ja õed Lindau'd.
Kohvilaud ja loterii
Sissepääs $4.00

KINOETENDUS
EESTI PÄEVADE FILMID
K. A. Lehela heli-värvifilmide kogust
Kavas: EESTI PÄEVAD TORONTOS 1972
EESTI PÄEVAD BALTIMORES 1976
REISIFILM STOKHOLM ja muud
Kestvus umbes 2 tundi
Toronto Eesti Majas pühapäeval, 4. novembril, 1979 algusega kell 5 peale lõunat
Pääse kõigile: $3.00

Esiettekanne
LAUDATE DEO TAAVETI LAUL 100
Neljaosaline kantaat dr. ROMAN TOI.
Baritoni soolo AVO KITTASK.
50 liikmeline KOGUDUSE SEGAKOOR. 35 liikmeline SÜMFOONIA ORKESTER.
EELK Toronto Vana-Andrese kirikus pühapäeval, 4. novembril kell 11 hom.
Koguduse 30. AASTAPÄEVA
KONTSERT JUMALATEENISTUS

Eesti Kunstide Keskus
WIIRALT FESTIVAL
1. ja 2. detsember
Hart House

pop-kontsert
„kalifornia karavan"
pühapäeval, 18. nov. kell 6 õ.
eesti maja suures saalis.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

ESTO '76
SUURFILM
Produtsent: ESTO '76 peakomitee, valmistaja E. VÄÄR.
OTTAWAS, 4. nov. k.a. algusega kell 2.30 p.l. National Archives, 365 Wellington Str. ruum 156, Korraldaja Ottawa Eesti Selts.
TORONTOS, 18. nov. kl. 2.30 ja 4.30 p.l. OISE saalis, 252 Bloor St. W. Korraldaja S/A Eesti Päevad Kanadas.
Pääsmed täiskasvanuile $3.50, pensionärid ja õpilased $2.50, lapsed alla 12 a. tasuta.

Toetame skautliku noortetöö abistamist!
TORONTO EESTI SKAUDISÕPRADE SELTSI
SÜGIS-PIDU
Laupäeval, 10. novembril 1979
Toronto Eesti Maja suures saalis algus kell 7.30 õhtul
Eeskava Einelaud Baar Tants („Kaja" orkester)
Laudade ettetellimine koos pääsmete lunastamisega:
Bruno Lindre 421-5541, Osvald Piil 466-6237, Kennet Meipoom 769-2657
Pääse $6.—

Pühapäeval, 11. nov. 1979 kell 3 p.l. Toronto Eesti Majas
ELMAR EPNER
esitab filmid:
1. „ESTONIAN HERITAGE" — Present-Day Pilgrims
Ingliskeelne dokumentaalfilm Eestist ja eestlastest
2. „NORRA" — looduslikkude võlude maa
Eestikeelne reisifilm esmaettekandel.
Pääsmed — $3.00

KORP! FIDENTIA korraldusel
KAHE KLAVERI KONTSERT
Tartu College'is, 310 Bloor Str. W.
pühapäeval, 18. nov. 1979 kell 2.30 p.l.
Kaastegevad Dagmar Kokker ja Norair Artinian
Pääsmed $5.00, pensionärid ja õpilased $3.50

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

KAASMAALASED
Laenu vajaduse korral kasutage
TORONTO EESTI ÜHISPANGA
madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... 13 % aastas
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi. Laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... 13.5% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

AKTUAALSEL TEEMAL

KONSERVATIIVIDE EBAKINDEL POLIITIKA

Uus Joe Clarki konservatiivide valitsus on olnud võimul nüüd juba mai kuust saadik, kuid ei ole suutnud veel selle aja jooksul riigi tüüriratast kindlalt pihku võtta. Liiga palju vastuolusid on kerkinud üles ja neid tuleb järjest juurde. Palju tüli ja suuri majanduslisi kahjusid saab Kanada sellepärast, et peaminister lubas Kanada saatkonna viia Jeruusalemma. Teravat kriitikat on tekkinud selle pärast, et konservatiivid on hakkanud müüma riiklikke ettevõtteid ja ka riiklikku õliettevõtet Petro Canada. Kõige viimati on tõusnud tüli provintsidega õlihinna tõstmise pärast. Kõige kummalisem on sellejuures asjaolu, et valitsus taotleb neid teostada olukorras, kus tal puudub absoluutne enamus.

Tänapäeva maailmas on rohkesti poliitilisi probleeme. Üks neist on vaba maailma julgeoleku küsimus, sest N. Liit suurendab tohutul määral oma sõjajõude ja haarab järjest uusi riike oma haardesse. Ka Kanada on otseselt ohustatud, kuna Kariibi mere ja Kesk-Ameerika riigid on suures ohus. Oleks vaja ka Kanada riigikaitset suurendada, kuid sellele küsimusele ei osutada Kanada avalikkuses mingit tähtsust. Elatakse nagu elaks meie vanajumala seljataga.

Quebeci provints ähvardab Kanada föderatsioonist lahkuda ja valmistub rahvahääletuseks selles asjas juba eeloleval kevadel. Kuid ka selle probleemi jaoks ei ole aega. Selle asemel tegeletakse küsimustega, millega Kanadal midagi ei ole tegemist. Üks kummalisem neist on lubadus Kanada saatkond viia Jeruusalemma. Araabia riigid on selle vastu. Nende käes on õli ja nende käes on tohutud rikkused. Kanada ettevõtted tegid seal head äri. Kuid nüüd on nad juba 4,5 miljardi dollari eest oma lepinguid tühistanud. Kuigi küsimus pidi olema igale lapsele selge, saadeti Robert Stanfield veel araablasi vihastama. Nüüd on ta tagasi ja oleks aeg nüüd küsimus lõpetada. Et targem annab järele. Kuid ka praegu ei võeta seisukohta. Kardetakse äravalitut rahvast.

Teravat kriitikat ja palju segadusi on tekitanud konservatiivide poliitika, mis näeb ette riiklikkude ettevõtete ära müümist. Inglismaal tehakse ka seda, kuid müüakse ära ainult need ettevõtted, mis teevad kahju. Kanada aga taotleb müüa ära isegi riikliku õliettevõtte Petro Canada. Meil iseseisvas Eestis oli põlevkivitööstus, raudteed jne. riiklikud ettevõtted. Õli on tähtis maapõuevara ja vajab suhteliselt vähe töökäsi. Oluline oleks, et kõik sellest saadud tulud läheks riigikassasse ja jääks Kanada ühiskonnale. Petro Canada asutatigi, et avaldaks konkurentsi ja takistaks välismaiseid ettevõtteid, õli hinna liiga kõrgele tõstmist.

Eriti tähtis on see praegu kus OPECi õlimaad kogu aeg kruvivad õlihinda maailmaturul kõrgemale. Valitsus aga ütleb, et õlihinda on vaja tõsta, sest õli olevat vaja säästa. Kuid kasud sellest õlihinna tõstmisest lähevad peamiselt välismaiste õliettevõtete taskusse. Osaliselt ka muidugi õliprovintsi Alberta riigikassasse, kes ei oska suurte rahadega midagi peale hakata. Õli hinna tõstmist põhjendatakse veel sellega, et saadud kasudega õli ettevõted otsivad uusi õliallikaid. Kuid selle üle puudub kontroll ja on teada ainult, et õli ettevõtted on teinud head äri ja nende puhaskasu oli sel aastal tohutu suur. Kui aetakse sellist poliitikat, siis võib rahval tekkida mulje, et valitsus peab silmas peamiselt õli ettevõtete huvisid, mitte aga rahva huvisid. USA-s teatati Kongressi uurimustest, et õli ettevõtted toetasid demokraatide parteid koguni 1,1 miljardi dollariga.

Kanada on külm maa ja Kanada vajab tohutul hulgal õli majade kütmiseks ning kui õlihinda tõsta, siis ei suuda Kanada kaubad maailmaturul võistelda nende maade kaupadega, kus õli kütteks on vaja vähe ehk mitte sugugi. Viimase probleemina on kerkinud üles veel et pangad tõstavad laenuprotsente, mis ulatavad juba 15%-le. Protsendi määrasid on viimase kahe aasta jooksul kogu aeg tõstetud. See on tohutu halvaks teguriks Kanada majandusele. Tekib küsimus, et kui kaua suudab praegune konservatiivide valitsus niiviisi seista riigitüüril, kuna tal puudub absoluutne enamus parlamendis ja on elanud üle juba kaks umbusalduse avaldust.

AJK

INIMÕIGUSED EMAIHUST HAUANI

„Kus on sinu relvadviisid, paavst", ironiseeriti kord Nõukogude Liidust Vatikani ülemvalitsejale. Ka paavst John Paul II puudusid relvadviisid, kuid ainult oma vaimse minaga vallutas ta miljonid Poolas, Iirimaal ja USA-s oma hiljutistel külaskäikudel.

Paavst paiskas võimu potentaatidele otse näkku nõudlused inimõiguste, sõja ja rahu ning paljudes maades valitseva terrori küsimustes ja manitses UN-i täitma oma ülesandeid inimkonna heaks. Need kõik on tänapäeva maailma vaevavad poliitilised küsimused ja seepärast kuulati paavsti sügavas sisetundes ning hardumuses.

Kuid paavsti enda 700 miljonilises katoliiklaste koguduses valitseb eriarvamusi kiriku liberaliseerimise pinnal ja John Paul II on neis küsimustes konservatiivne. Need küsimused on häirinud katoliku kirikut juba mõnda aega ja kuna osa neist on moraalsel pinnal, siis on põhjust neisse süveneda, kuigi katoliiklased meie seas on suures vähemuses.

Moraalsed küsimused asuvad kooselulisel pinnal sugupoolte vahel ja nende hulgas on abielu, kontraseptiline äraholdmine, abort ja abielulahutus. Dogmalisel-traditsioonilisel pinnal asuvad teised, nagu preestrite tsölibaatsus-abielutus ja naiste keelustamine vaimulike ametikandjatena. Washingtonis paavst kõneles abielu lahutamatuse kaitseks, kuna lahutuse õigustus võib muuta vastastikkuse armastuse kahe poole vahel iseenda armastuseks kuni poolte lahkuminekuni.

Kus seisab siin paavsti pidepunkt ajal, mil mitmed teised usud on lahutusega kui paratamatusega leppinud? Ometi on paavsti pühakirjaline pide tugevam teistest, kui lugeda Matteuse 5:31 „Moosese seadus ütleb: ‚Kui keegi tahab oma naisest lahti saada, siis ta võib lahutuda, andes naisele vabastamise kirja'. Kuid Markuse ja Luuka ev. lisab: sellele järgneb patu teostus nii naise kui mehe poolt."

Katoliku kirik seisab vastu nii kontraseptilisele äraholdmisele kui ka abordile sugupoolte ühendumise ajal ja pärast seda, sest Vana Testament käsib olla viljakas ja käsib paljuneda. „Ühendumise akt on mõeldud looduse poolt laste saamiseks ja mitte tegudeks patus ja häbis." Kuid ometi paavst Pius XII nõustus inimlike äraholdmise vahenditega, sest moraalsus oleneb ka lapse, abielupaari ja perekonna heaolust ja mitte ainult otsesest viljakusest igal antud juhtumil. John Paul II on vastu igasugusele äraholdmisele, kuna äraholdmine viib alla seksuaalse moraali sensuaalse lõbu tasemele.

Aborti on katolik kirik sarnastanud otsese mõrvaga, lubamata kuriteoga ja praegune paavst on laiendanud seda halastusmõrvani ja inimõiguste rikkumiseni. Oma kõnes Washingtonis nõudis paavst ühiskonnalt täit kaitset elule paarimisest peale. John Paul II ilmus USA suure katoliiklaste hulga ette nende konservatiivsete põhimõtetega küsimata, et USA katoliiklaste ja nende preestrite seas on vahepeal toimunud suur liberaliseerumine ja näiteks UN-is töötatakse isegi kiirelt siginevate rahvaste (India) abistamine sündivuse piiramiseks.

Lutheri reformkirik oma algaastail nõudis oma preestreilt abielu, et eemaldada silmakirjalikkust ja himurust preestrite seas. Ka katoliku moodsad preestrid nõuavad abielu, sest ebaloomulikkus halvustab abielu ja võtab preestritelt arusaama selles sektoris ning mõõdapääsmatult viib seksuaalsete skandaalideni. Kuid paavst Paul VI nõudis: „Preester jälgib Jeesuse eeskuju, kes kogu oma eluajal jäi abielutuks, mis iseloomustas täielikku andumust Jumala ja inimese teenimisel. John Paul ei kavatse oma preestrite olukorda „kergendada", sest abielutuse tõotus on antud permanentselt.

Ajal, mil naisõiguslus on ajanud teatud vagusid ühiskonnas, on see tunginud ka vaimulikku seisusesse. Terve rida naispreestreid on USA-s juba ordineeritud, kuigi Vatikani seisukohtade vastaselt. Katoliku kiriku seisukoht on olnud, et pühakirjas ja ajaloos pole naised vaimulikeks olnud: „Kui Jeesus oleks soovinud naisõpetajaid, siis oleks ta valinud ka naisapostleid". Paavst John Paul asub seisukohal, et ka tema tahab sellest traditsioonist kinni pidada.

Kuigi paavst on oma vaimsusega ja inimõiguste küsimustega selle maailma miljoneid võitmas ja teeb seda ka tulevikus, seisab tal ees palju võitlusi kiriku dogmaatilistes ja traditsioonilistes küsimustes vahepeal liberaliseerunud maailmas. Üks on aga selge, et paavst John Paul on tänapäeva areenil tarvilik kuju, sest nii nagu vajavad valgustamist inimõiguste küsimused, on tugevat avalikku häält tarvis ka ühiskondliku moraali osas, sest teisiti võib moraalipuudus ühiskonna enda kukutada.

V.

NÕUKOGUDE LIIDU DEKOLONISEERIMISEKS TULEB KOOSTADA ÜKSIKASJALIK KAVA

Võitlus kommunismi vastu peab taotlema Nõukogude Liidu dekoloniseerimist. N. Liit on kommunismi häll, rahvusvahelise kommunismi keskus ja kommunistliku diktatuuri levitaja, propaganda, põrandaaluse õõnestustöö, terrori ja N. Liidu poolt varustatud ning juhitud löökrühmade abil. Seda tehakse pidevalt ja mitmed parempoolsed valitsused on kukutatud ning asendatud kommunistliku diktatuuriga. N. Liit relvastub tohutult, on kujunenud maailma suurimaks sõjalseks jõuks ja võimatu ei ole, et ta vallandab III Maailmasõja, oma kaugemate eesmärkide saavutamiseks.

Kommunistliku diktatuuri haardesse sattunud rahvad on kaotanud vabaduse ja N. Liit on kujunenud suurimaks koloniaalriigiks, keda maailm on kunagi tunnud. Sealsed rahvad kannatavad vabaduse kaotust ning eksploateerimist keskvalitsuse poolt. Vabanemine kommunistlikust diktatuurist, N. Liidu imperialismist ning võimaliku III Maailmasõja ohust võib teostuda ainult N. Liidu dekoloniseerimise teel. Seda võib teostuda N. Liidu poolt koloniseeritud rahvaste ühine ning üldine ülestõus, toetatud lääne demokraatlikest riigest.

N. Liidu poolt koloniseeritud rahvaste ülestõus on paratamatu järeldus seal valitsevast kommunistlikust diktatuurist ja inimõiguste tallamisest jalgade alla. Senised ülestõusud N. Liidus ja teistes kommunistlikes maades on olnud kohalikku või ravuslikku laadi ja surutud veriselt maha (Rostov, Odessa, Ungari, Tshehhoslovakkia). Sama võib korduda nendega ka tulevikus. Teistsugune võib olla tulemus, kui koloniseeritud ja ikestatud rahvad teostavad ühise ning üldise ülestõusu. See likvideerib N. Liidu ja kommunistliku bloki.

N. Liidu tohutu relvastumine, millega lääne demokraatlikud riigid ei suuda sammu pidada, nende ühiskondliku korra aluste pidev lammutamine ja kommunistliku diktatuuri levitamine on kujundanud olukorra, kus lääne demokraatlikud riigid on hakanud tõsiselt arvestama kuidas tõkestada kommunismi levikut ning N. Liidu imperialismi. Asja ilmunud, lääne sõjaliste ekspertide poolt koostatud raamat „III Maailmasõda" tegeleb sellega. Tulemus on huvitav selles mõttes, et mitte NATO sõjalised jõud vaid koloniseeritud rahvaste spontaane ülestõus N. Liidus toob N. Liidu poolt vallandatud sõjale kiire lõpu. See on esimene juhus, kus läänes on hakatud avalikult hindama okupeeritud rahvaste osatähtsust N. Liidu imperialismi pidurdamisel. Siin lääs näeb koloniseeritud ja kommunismi ikkes olevais rahvais oma liitlast.

Lääs ja ikestatud rahvad idas vajavad üksteise toetust ja nendele on vajalik tihe vaimne side, et kaitsta rahvaste vabadust ühisel jõul. Vajalik selleks on üksteise probleemide tundmine ja tihe koostöö. Midagi ei juhtu rahvaste ja riikide elus, mis ei ole kaugele ette plaanitsetud, teoreetiliselt kavandatud ning rahvamasside teadvusse istutatud. Kui ülestõus puhkeb N. Liidus, siis ei plaanitseta ega kalkuleerita enam, vaid teotsetakse varem omaksvõetud põhimõtete kohaselt. Kui seda ei ole tehtud, siis järgneb ülestõusule anarhia, rahvaste omavaheline võitlus riigipiiride pärast ja tulemuseks võib olla marksistlike demagoogide taas tulek diktaatorlikule võimule.

Selle vältimiseks on vajalik, et koloniseeritud rahvaste ülestõus N. Liidus oleks üksikasjades plaanitsetud ning hästi ette valmistatud. Läänel on palju anda eeskujuks, kuidas asendada kommunistlikku korda, kuidas elustada isiklikku ja ühiskondlikku initsiatiivi ja arendada üksteise mõistmist ning tolerantsi rahvaste vahel, eriti seal, kus nende ajaloolised ja rahvuslikud piirjooned on vaieldavad. Kõike seda tuleks uurida etnilistel rahvusgruppidel ja olemasolevate kanalite kaudu edasi anda rahvastele kannataval kodumaal. Nemad peaksid saama teadlikeks sellest, mida tehakse läänes ja milliseks võiks kujuneda nende elu pärast vabanemist Moskva ülemvõimu alt.

Samal ajal tuleks selgitada kohalikele valitsustele, millist informatsiooni tuleks saata raudeesriide taha ja kuidas tuleks abistada sealseid rahvaid üldise ülestõusu korral, et tulemus oleks selline, nagu on ette nähtud raamatus „III Maailmasõda". Etniliste rahvusgruppide poolel sellele tööle peaks rakenduma eriteadlased, kes tunnevad olukorda oma kodumaal ja N. Liidus üldse. Nendele kaasaaitamiseks ning uurimuste teostamiseks tuleks igal rahvusgrupil varuda teatud fond ja kordineerida selle kasutamist koostöös teiste rahvusgruppidega.

Kogu eelpooltoodud küsimuste komplekt, mille kaugemaks eesmärgiks on N. Liidu dekoloniseerimine, tuleks võtta tuleva ja iga järgneva aasta Ülemaailmse Antikommunistliku Liidu kongressi kavasse ja töötada põhjalikult läbi. Kui see teostub, siis vabanemine kommunistlikust diktatuurist ning N. Liidu imperialismist ei ole enam mägede taga.

A. Nõmmik

Lugeja kirjutab

KAS JÄÄSTAADION VÕI KUNINGLIK TENNISHALL?

Stokholmi jäästaadioni asendamine ESTO-80 liikumispiduks vähema „kuningliku tennishalliga" mõjub ehmatama paneva ja masendava teatena. Antakse seljuhul 2 etendust. Aga ühed näevad ka selle pidulikku avamist, teised ainult lõpetamist, ja ometi on neist mõlemad olnud seni unustamata elamusi pakkuvad, millest keegi ei peaks jääma ilma, kes sõidab mandrite ja ookeanide tagant sinna, et elada kaasa eesti rahva suurele pidustusele. Või lavastatakse kaks avamist ja kaks lõpetamist või kui on suurema rahvaarvu korral vajalik anda kolm etendust, siis antakse neid vastavalt ka kolmel korral?!

Just valgusepidu ehk liikumislavastus on olnud ülemaailmsete eesti päevade üks tähtsamaid osi. Juba see sisemine sügavalt hõõguv tunne — kui meid on ühel ja samal ajal nii palju koos... Torontos oli valgusepidul koguni 16-tuhat pealtvaatajat, Baltimóres küll pisut vähem, aga kogesime, et pidustuste see osa on just see, mis tõmbab ligi ja vaimustab peale meie endi ka kohaliku maa rahvast ja teisiti ei saa see olla ka mitte Rootsis. ESTO-80 peatoimkond on teinud ilmselt vist-valekalkulatsioone. Ja kas siis jäästaadioni varumiseks, millest juba ammugi avalikult kõneleti, ei tehtud selle kindlustamiseks vajalist õigeaegset rendieellepingut? „Meie Elus" nr. 38 on ühenduses pidustuste rahvatantsu üldjuhi Udo Tohveri külaskäigu ja nõupidamisega Torontos rootsipoolsete muudatus põhjendusis kahtlev väljendus, et „...varutud jäästaadion langeb arvatavasti (!) ära, sest seda kavatsetakse (!) ümber ehitada ja kas see teoks saab või mitte, selgub alles pärast Rootsi valimisi. Otsustamisel esinevad tugevad poliitilised mõjutused ja on arvata (!), et otsus kujuneb eitavaks." — Niisiis ikkagi ka telgitagune (vabade eestlaste vastane) mäng. Teadagi kustpoolt need tuuled puhuvad. Kui peatoimkond ei ole neid asju näinud varakult läbi, siis ta võib edaspidiselt vist veel kogeda teisigi takistavaid kaikaid pidustuste rattakodarais, mis ilmuvad halbade üllatustena ja võibolla mõned neist n.ü. viimasel minutil, et asiu sassi-ajada. Ei tohi unustada lätlaste raskusi nende Gotlandi pidustusil. Aga see võis olla algus.

Veel halvem kui märgitud asupaiga vahetus kujuneb publikule, on see esinejaile. Ei kujuta kuidagi ette, kuidas sajad rahvatantsijate paarid saavad esineda vabalt ja efektiivselt ainult 20x40 meetrilisel väljakul. Nagu sardiinid karbis ia kaob nende ettekannete mõjulepääs ka seeläbi, et esinejate ümbert puudub tarvilik vastava proportsiooniga tühi ruum. Veel halvem on see võimlejaile, kes vajavad kohati oma jooksu- ja hüppeliikumistel suurt esinemispinda. See väike 20 x 40 m. esinemisruum tundub antud oludes tõesti nagu mingi nalianumbrina. See võiks piltlikult öeldes sobida küll suurepäraselt ehk näiteks Toronto eesti algkooli lõpetajate piduettekandeks, mitte aga maailmaklassi mõõtmega liikumislavastuse suurettekandeks. Või on arvestatud, et üle pooled rahvatantsijad ja võimlejad, kes on plaaninud osa võtta ESTO-80 pidustusist, peaksid sellest loobuma, sest tõepoolest neile ei ole seal vähemalt üldrühma koosseisus vastavat ruumi. Peale kõige tuleb arvestada, et liikumislavastuse tegelasil, kes muudatuse läbi veel selleks jäävad, on kahe etenduse korral ära lõigatud plaanis olnud oma vaba aeg muuks otstarbeks ja kohal tuleb olla esialgse mõnetunnilise etenduseaja asemel terve tööpäev — sest on teatatud, et esimene etendus oleks kella 4—6 ja kordusetendus 7—9. On teada, et esinejad peavad tegelikult olema kohal juba märksa varem, samuti on nende lahkumine ettekannete lõpul ümberriietuse j.m. tõttu aegavõtvam, nii et praktiliselt tuleb jätta sinna kuus tundi, mis on ebanormaalne, eriti kui arvestada ka kurnavaid peaproove.

Kurdeti, et Rootsi ilmastiku ja suveööde valguse juures esinemine mõnel välisstaadionil ei leidnud (Rootsi komitees) pooldamist. Kas tõesti? Välisstaadion oleks aga antud olukorras ainuke õige lahendus! See väike võimalik jahedus ei tapa kedagi ja vihmast ei ole eesti rahvatantsijad ja võimlejad lasknud endid mitte segada (Baltimore äikesetorm!...) ja hämar suveöö valgus on täiesti kõrvaline asi. Seda tuleks siiski kaaluda ja kuulata ära ka mujal kohtadel asuvate võimlemise ja rahvatantsu rühmade juhtide arvamist asjast.

Muide juba liikumispedagoogist tähe, eesti selle ala grandman Ernst Idla väljalülitamine liikumislavastuse üldjuhi kohalt segaseks jäänud asjaoludel oli paljudele esimene ebameeldiv teade. Nüüd on saabunud nr. 2. Mis võiks siis olla nr. 3? Kas mõne muu ESTO-80 tähtsa osa nurja ajamine, nagu näit. pidulik rongkäik. Meenub selpuhul, et kui käisid hoogsalt ESTO-72 eeltööd, siis naiste ajakirjas „TRIINU" kirjutas juba varakult ajakirjanik Ignas Tõrmaküla muu hulgas umbes nii, et „...ülemaailmsete eesti päevade kõige tähtsamaks osaks on selle suur rongkäik. Kes tahab seda mingil viisil nurja ajada, see on eesti rahva vaenlane." Aga aetigi poolenisti nurja. Pidi toimuma ajal kui Toronto südalinna tänavad olid rahvast tulvil. Vastavad loadki olid juba käes, orkestrid hangitud jne. Lükati aga järsku üsna vahetult enne pidustusi (mõnede meie oma inimeste pealekäimisel) sellelt päevalt ja healt kellaajalt ära nädalalõpu varahommikule — kui kõik äride uksed olid suletud ja tänavad unised-tühjad, kust meie uhke rongkäik läbi marssis...

Ja ESTO -76 hommikune rongkäik osaliselt läbi mustade linnaosa. (vähemalt sellevärvilisi nähtus seal kõige enam) ei olnud targem. Kes ei usu, see vaadaku teraspmalt filme, mis tehtud rongkäigust koos publikust tühjade või äärmiselt hõredate kõnniteedgea. Ainult ühe või kahe risttänavate (Intersection) nurgal võis näha inimesi mõned sajad kobaras. Neistki taas hulga lihtsameelsete nägudega musti — kelledele vaevalt oli tähtis meil oma võimast poliitilist nõudmist demonstreerida, sest neilt inimestelt ei tule mingit tegu ega mõju Eesti resp. Balti probleemi liigutamiseks... See oli taas sisuliselt poolenisti nurjunud rongkäik, olgu mida ka esialgses enesevaimustuses me kiituseks ei tunnud või hiljem sellest ei kõnelenud, et kuivõrd „vägeva asjaga" tulime seal marssides toime.

Sama löögivaene oli kahjuks rida aastaid tagasi ka New Yorgis suurele Balti rahvaste rally'le Madison Square Gardenis (tollal asus teises kohas) järgnenud rongkäik rekordiliselt 16-tuhande osavõtjaga USA-st ja Kanadast. Peamiselt seepärast, et seda suunati UNO peakorteri juurde rohkem Manhattani kõrvalisi tänavaid kaudu. Kas selles olid süüdi taipamatud korraldajad või „timmiti" suuna andmine ametivõimude kaudu, see jäi teadmata.

Kõige selle eelpoolse taustal on küll veel ime, kui juba otsapidi kahjustatud ESTO-80 pidustuste puhul selle rongkäik peaks siiski kulgema väljakuulutatud ajal ja marshruudis ja ikka toredate orkestrite ning lippude ja tabavate loosungitega, samuti ka kõik teised pidustuste osad kavandatud kujul toimuvad. Kõige paha kõrval oli vähemalt rõõmustav lugeda ESTO-80 rahvuskongressi korraldamise leplikku koostöömeelt. Et kõik nii läheks.

-m-

Iga uus „MEIE ELU" teilija aitab kaasa sisukemale ajalehele.

finn taste BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Äri avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502
MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja
PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

VÕI KUNINGLIK ALI?

us tundi, mis on ebanormaalne, ti kui arvestada ka kurnavaid pea- ove.
Kurdeti, et Rootsi ilmastiku ja su- öde valguse juures esinemine mõ- välisstaadionil ei leidnud (Rootsi mitees) pooldamist. Kas tõesti? lisstaadion oleks aga antud olu- ras ainuke õige lahendus! See väi- võimalik jahedus ei tapa kedagi ihmast ei ole eesti rahvatantsijad võimlejad lasknud endid mitte se- a (Baltimore äikesetorm! ...) ja nar suveöö valgus on täiesti kõr- ne asi. Seda tuleks siiski kaaluda kuulata ära ka mujal kohtadel vate võimlemise ja rahvatantsu made juhtide arvamist asjast.
luide juba liikumispedagoogist e, eesti selle ala grandman Ernst väljalülitamine liikumislavastu- ildjuhi kohalt segaseks jäänud oludel oli paljudele esimene eba- ldiv teade. Nüüd on saabunud 2. Mis võiks siis olla nr. 3? Kas ne muu ESTO-80 tähtsa osa nurja mine, nagu näit. pidulik rongkäik. nub selpuhul, et kui käisid hoog- ESTO-72 eeltööd, siis naiste aja- as „TRIINU" kirjutas juba vara- ajakirjanik Ignas Tõrmaküla t hulgas umbes nii, et „...ülе- ilmsete eesti päevade kõige täht- aks osaks on selle suur rongkäik. tahab seda mingil viisil nurja a, see on eesti rahva vaenlane." aetigi poolenisti nurja. Pidi toi- na ajal kui Toronto südalinna tä- d olid rahvast tulvil. Vastavad ki olid juba käes, orkestrid han- d jne. Lükati aga järsku üsna va- lt enne pidustusi (mõnede meie inimeste pealekäimisel) sellelt alt ja healt kellaajalt ära näda- u varahommikule — kui kõik uksed olid suletud ja tänavad d-tühjad, kust meie uhke rong- läbi marssis...
ESTO-76 hommikune rongkäik selt läbi mustade linnaosa (vä- lt sellevärvilisi nähtus seal kõi- nam) ei olnud targem. Kes ei see vaadaku terasemalt filme, ehtud rongkäigust koos publi- tühjade või äärmiselt hõredate nteedgea. Ainult ühe või kahe navate (Intersection) nurgal näha inimesi mõned sajad ko- s. Neistki taas hulga lihtsameel- nägudega musti — kelledele vae- oli tähtis meil oma võimast po- st nõudmist demonstreerida, neilt inimestelt ei tule mingit ga mõju Eesti resp. Balti prob- liigutamiseks... See oli taas selt poolenisti nurjunud rong- olgu mida ka esialgses enese- ustuses me kiituseks ei tunnud ljem sellest ei kõnelenud, et rd „vägeva asjaga" tulime seal ides toime.
na löögivaene oli kahjuks rida d tagasi ka New Yorgis suure- iti rahvaste rally'le Madison e Gardenis (tollal asus teises järgnenud rongkäik rekordi- 16-tuhande osavõtjaga USA-st nadast. Peamiselt seepärast, et suunati UNO peakorteri juurde n Manhattani kõrvalisi tänа- udu. Kas selles olid süüdi tai- ud korraldajad või „timmiti" andmine ametivõimude kau- e jäi teadmata.
ge selle eelpoolse taustal on el ime, kui juba otsapidi kah- id ESTO-80 pidustuste puhul ongkäik peaks siiski kulgema uulutatud ajal ja marshruudis a toredate orkestrite ning lip- a tabavate loosungitega, samu- kõik teised pidustuste osad ka- tud kujul toimuvad. Kõige pa- val oli vähemalt rõõmustav lu- ESTO-80 rahvuskongressi kor- nise leplikku koostöömeelt. Et i läheks.

-m-

s „MEIE ELU" tellija aitab kaa- ukemale ajalehele.

vabanemist Moskva ülemvõi- .
al ajal tuleks selgitada kohali- alitsustele, millist informatsi- uleks saata raudteesriide taha idas tuleks abistada seal seid d üldise ülestõusu korral, et s oleks selline, nagu on ette raamatus „III Maailmasõ- tniliste rahvusgruppide poolel tööle peaks rakenduma eri- sed, kes tunnevad olukorda odumaal ja N. Liidus üldse. le kaasaaitamiseks ning uuri- teostamiseks tuleks igal rah- pil varuda teatud fond ja kor- da selle kasutamist koostöös rahvusgruppidega.
eelpooltoodud küsimuste kt, mille kaugemaks eesmär- N. Liidu dekoloniseerimine, võtta tuleva ja iga järgneva Ülemaailmse Antikommunist- idu kongressi kavasse ja töö- õhjalikult läbi. Kui see teos- is vabanemine kommunistli- iktatuurist ning N. Liidu im- mist ei ole enam mägede

A. Nõmmik

Olukord...

(Algus esiküljel)

Sault Ste. Mariest. Mälestati surma läbi lahkunuid A. Andersoni, J. Koorti ja M. Randlat.

POLIITILINE EBAKINDLUS

Aupeakonsul I. Heinsoo märkis, et peame oma koosolekut eriliselt pineval ajal, kus vaba maailma majandus on suurtes raskustes ja valitseb poliitiline ebakindlus. On kerkinud silmapiirile nähted, mis tavaliselt on eelnenud relvastatud konfliktidele. Peame olema selles olukorras eriliselt valvel, sest uued sündmused võivad üle öö esile kerkida, mis võivad tuua meie kodumaale vabaduse.

K. Arro refereeris teemal „Aktuaalseid välispoliitilisi probleeme", kus ta kirjeldas seda, kuidas USA tuli möödunud sõjast välja võitjana, omas ainsana aatompommi ja sõjalise üleoleku. Kuid näitas, kuidas see võit jupphaaval maha mängiti ja tulemuseks on, et N. Liidul on nüüd oma rünnakbrigaad ja aatomrakетid Kuubal, USA tagaõues ja USA president ei oska muud teha, kui saadab oma tohututest nisutagavaradest 25 miljonit tonni nisu vaenlasele, sest muidu võiks tulla seal nälg ja kommunistlik kord võiks kokku variseda. Maailma suurim ja võimsam riik on muutunud „paberist tiigriks", nagu sakslased teda nimetavad.

TEGEVUSARUANNE

Tegevusaruande juures märkis esimees U. Petersoo, et saime mööda nud suvel oma probleemidele juhusliku sündmuse kaudu suurt tähelepanu Kanada ja USA pressis. Möödunud mai kuul toimunud liiduparlamendi valimiste ajal läksime kandidaatidele esitama oma nõudmisi, millest ei tulnud midagi välja, kuid ajakirjanikud tõstsid üles kahekordse kodakondsuse küsimuse ja meie probleem tõusis selle kaudu mõjuvalt ajakirjanduse veergudele, millele ka valitsus reageeris. A. Jurs abiesimehena andis ülevaate Hamiltonist, kus tehti tõhusat tööd parlamendiliikmetele meie probleemi selgitamisel ja korraldati hea eduga eesti saateid. P. Möldre Montrealist kirjeldas seda kuidas Quebeci provintsi eraldumise kampaanias tuntakse mõlemate poolte poolt suurt huvi esmakordselt ka etniliste gruppide vastu. V. Pent andis ülevaate NATO delegaatide poolt dissidentide ülekuulamise, kus kuulsad vene dissidendid andisd seletusi. Nimetati ka eestlast Kalju Mätikut. Paraleelselt sellega toimus ka dissidentide tööde näitus.

Majandusaruanne näitas seekord ülejääki $1,894.61, mis tuli sellest, et kirjanik Elmar Post omas testamendis pärandas $2000.00 EKN-ile. Tulusid oli $25,483.68 ja seega rekordiliselt, mille eest K. Jõgile avaldati kiitust.

KUULUTUS LEHTEDESSE

Pikemaid arutusi tekkis selle ümber kuidas praeguses pinevas ja keerulises olukorras Eesti ja Balti riikide probleeme esile tõsta. Juhatus kavatseb olümpiamängude puhul meie probleemidest teha pikema esildise ja seda publitseerida suurte ajalehtede veergudel kuulutusena.

Selles asjas võtsid pikemalt sõna U. Petersoo, L. Leivat, E. Lindaja, A. Jurs, V. Pent, H. Teder, I. Laurimaa, H. Lupp, M. Epner jt. U. Jürima leidis, et üle lehekülje kuulutused on liiga kallid ja soovitas kasutada ainult lühemaid tekste, kus on märgitud: „Ärge külastage Tallinna olümpiaadi purjeregatti, sest see toimub okupeeritud maal" jne. I. Laurimaa tõi ette, et 5 miljonit Kanada kodanikku ja 25 miljonit USA kodanikku ei oska lugeda ja ei saa kuulutusest aru.

Koosolek muutus vähe lõbusamaks, kui Ü. Jürima leidis, et Ülemaailmse Eestlaste Kesknõukogu esimeheks valitud E. Pleer on liiga nõrk mees sellele kohale. U. Petersoo, H. Lupp ja H. Teder kaitsesid E. Pleeri isikut. Seega seoses tõusis üles Rahvuskomitee esimeeste reputatsioon. Ühes ajalehe teates kirjeldati seda, kuidas N. Eesti kommunistlik funktsionäär Ülo Koit koos mitme muusikuga käisid New Yorki kommunistliku ajalehe „Uus Ilm" toimetajat Nukka õnnitlemas ja kinkidega vääristamas. N. Eesti andmetel Ü. Koit ja tema muusikud austasid ka Leesmendi nimelist Washingtonis tema muusika salongis. K. Arrolt küsiti, et kas tema teab kas Koit vääristas ka Leesmenti samal viisil nagu Nukka.

KARUTEENE

K. Arro vastas, et Leesment sooritas Eesti vabadusvõitlusele kommunistliku funktsionääri Koiti ja tema muusikute vastuvõtmisega tõelise karuteene, sest kommunistid Eestis saavad nüüd näidata nagu oleks kommunist Nukk üks lugupeetud mees. Kuid tema ei tea, kas tegemist on endise Rahvuskomitee esimehe Heiki Leesmendiga. Ü. Petersoo arvas, et peame olema ettevaatlikud sest meie võime ilmsiüütuid inimesi varjutada. K. Jõgi teadis, et vastuvõtjaks oli koguni Leesmani nimeline mees. Asjasse tõi selgust E. Lindaja, kes luges ette „Vaba Eesti Sõnast", et Koiti vastuvõtjaks oli Heiki Leesment ja tema lauljannast abikaasa I. Patrason, mis tekitas koosolekul lõbusat meeleolu.

Asi läks aga vähe tõsisemaks, kui Ü. Jürima küsis, et miks Eesti Päevade komitee korraldab eestlaste Rootsi lendamist „P. Lawson Travel Ltd." kaudu, milline on Inturisti, seega N. Liidu teenindaja ja peetakse KGB all organiks. Kuigi Eesti Päevade org. esimees oli peakoosolekul, ei saanud Ü. Jürima vastust.

TEGEVUSKAVALISI TAOTLUSI

H. Lupp teatas, et EKN-il seisab ees Organisatsioonide Kongressi korraldamine, milleks eeltööd on käigus. Avo Kittask valiti üheks aastaks eestlaste esindajaks mitmekultuuri nõukokku. Selgus, et peale selle töötab samal alal veel teine organ ja nimelt rahvusgruppide esimeeste koosolek, kuhu kuulub EKN esimees U. Petersoo. Karavan toimub tuleval aastal EKN-i patronaashi all ja esimeheks on Avo Kittask. V. Pent teatas, et NATO ülekuulamistel Ottawas oli elav nõudmine meie esildise järele, kus kirjeldati Molotov-Ribbentrop pakti ja seda tuli korduvalt juurde trükkida. V. Kaldma propageeris mitmes pikas sõnavõtus ingliskeelset EKN propagandabroshüüri. U. Petersoo märkis, et oleme palju edasijõudnud ja enam ei segata Balti rahvaid ära Balkani rahvastega. E. Lindaja tõi esile, et olümpiaadi hõberahad on poliitvangide tehtud. H. Lupp tõstis üles nooremate eestlaste EKN-i juurde tõmbamise küsimuse. Seisab ees põhikirja muutmine, et EKN liikmeiks saavad valitud nooremad inimesed. H. Teder leidis, et kuna kodumaal käib võitlus venelaste vastu, siis peame ka meie hakkama võitlema venelaste vastu.

VASTUOLULINE SAADE

R. Piirvee märkis, et Taada nimeline eestlanna korraldab saadet, mis oli oma sisult väga vastuoluline ja mille lõpul soovitati külastada Tallinna olümpiaadi. A. Kittaski ettevõttel arutati kuidas päästa eestikeelset Jõekääru laste suvekodu, kuhu tahetakse tuua kohalikke ingliskeelseid lapsi.

H. Teder märkis, et Esto '80 Rootsis tahetakse lavastada I. Külveti näidendit, mis on haavav E. V. riigitegelastele ja Eesti sõjaväele. Tegevuskava ja eelarve tasakaalus $30.000 kinnitati ühel häälel.

Senine esimees, juhatus ja muud organid valiti tagasi ainult väikeste muudatustega. Esimeheks sai U. Petersoo ja juhatusse: E. Leppnurm, H. Lupp, A. Jurs, V. Pent, P. Möldre, E. Taul, M. Epner, L. Leivat, E. Salurand, K. Jõgi, M. Musta, J. Pahapill, J. Kivik, A. Kittask ja T. Tõsine. Asemikeks: A. I. Nippak ja R. Piiroja. Revisjonikomisjoni: J. Herma, E. Lindaja ja K. Tori. Asemikeks: L. Kahro ja R. Amolins. Töökomisjonide esimeesteks: Väliskomisjon — L. Leivat; Rahvuskultuurikomisjon — A. Kittask; Rahvuspoliitiline komisjon — J. Kivik; Juriidiline komisjon — A. Kala; Informatsiooni komisjon — E. Salurand; Vabadusfond — K. Jõgi; Koolikomisjon — E. Martens; Aktsioonikomisjon — H. Lupp. Noortekomisjoni esimehe nimetamiseks anti volitus juhatusele.

Ülemaailmsesse Eestlaste Kesknõukokku valiti esindajateks: U. Petersoo, L. Leivat, H. Lupp, M. Epner, K. Jõgi, J. Järvalt, L. Vahter, toimetaja Raudsepp ja S. Savi. Esindajateks Balti Liitu: U. Petersoo, L. Leivat. E. Altosaar, K. Jõgi, H. Lupp ja M. Epner. Balti Naiste Nõukokku valiti endised liikmed eesotsas H. Arujaga.

Kohal algatatud küsimuste all võttis mitu korda sõna R. Antik, kes käsitas broshüüride küsimusi ja muid probleeme. Üle 6 tunni kestnud asjalik töökoosolek lõppes kell pool viis koosoleku juhataja H. Luopi tänusõnadega ja Eesti hümni laulmisega.

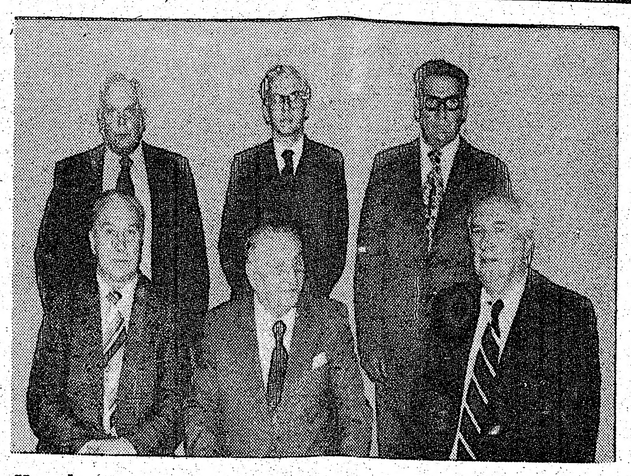

Kanada Eesti Ohvitseride Kogu asutamiskoosolekul valitud juhatus. Istuvad, vasakult: Endel Reinas, Nikolai Valge (esimees), Ralf Viksten. Seisavad: Elmar Silm, Tõnis Nõmmik ja Johannes Luik (juhatuseliikme kandidaat). Foto — O. Haamer

KANADAS ASUTATI EESTI OHVITSERIDE KOGU

Eesti ohvitserid said kutse Vabadussõja veterani kapten-major N. Valge allkirjaga Eesti Ohvitseridekogu Kanadas asutamiseks. Vastavalt sellele toimus koosolek 24. okt. Tartu College'i ruumides.

Koosoleku kokkukutsuja ütles oma lühikeses avasõnas, et asutamine võinuks sündida üpris varem, kuid ta loodab, et eesti ohvitseridekogu traditsioonid väärivad elustamist ja teostamist ka paguluses.

Koosolekut juhatas R. Viksten ja protokollis E. Silm. Kuna päevakorras oli peale koosoleku rakendamise kohe valimised, mis jättis mulje nagu oleks organisatsiooni asutamine juba varem otsustatud. Tehti ettepanek päevakorda vastavalt täiendada, mida koosolek ei aktsepteerinud. Selgitava sõnavõtuga esines R. Viksten, kes ütles, et tema oli selle ürituse algataja ja ta moodustas vastava toimkonna. Neile, kellede aadressid olid teada, saadeti kutsed välja — kokku 237. Koosolekule oli ilmunud umbes 40 ohvitseri. Asutamiskoosolekule ilmumist kui niisugust tõlgendati nõusolekuna Eesti Ohvitseridekogu Kanadas asutamiseks.

Juhatus otsustati valida viieliikmeliseks, kusjuures esimees valitakse eraldi.

Esimeheks valiti kpt.-mjr. N. Valge VR II/3. Juhatusse valiti: R. Viksten, E. Reinas, E. Silm, T. Nõmmik ja juhatuse liikme kandidaatideks: J. Luik ja J. Käis. Revisjonikomisjoni — Hugo Later, Ervin Kivi ja Eino Kuris. Mandaatkomisjoni — Hans Meret, Boris Leeman ja August Nõmmik: Aukohtusse — Boris Leeman, August Sumberg, Härm Kore ja Nikolai Valge.

Liikmemaksuks otsustati määrata $10.— aastas.

Pärast valimisi kasutati võimalusi mõtetevahetuseks. Märgiti, et Rootsis on ohv.-kogu tegevus soikunud, kuna puudub järelkasv. Samuti vihjati, et ka siinse koosoleku keskmine vanus võib olla 70 aasta piirimail.

Avaldati soovi, et juhatus koostaks võimalikult peatselt põhikirja ja kodukorra ning samuti tegevuskava ja eelarve. Ka peeti vajalikuks määratleda, keda lugeda ohvitseriks ja kuidas menetleda erimaades saadud auastmete ülekandmist eesti armees kehtinuile.

Arvati, et valitud juhatus on ajutise iseloomuga. Kui selgub korrapärane liikmeskond, kes kinnitab põhikorra ja tegevuskava, siis peakoosolek valib vastavad ametisikud.

Koosolek oli üksmeelne ja nõustuti organiseeriva toimkonna üldiste seisukohtadega.

RAHVUSKOMITEE ENDINE ESIMEES VÕÕRUSTAS VEKSA DELEGATSIOONI

WASHINGTON, D.C. — USA pealinna eestlastele korraldati hiljuti VEKSA (Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu) nõusolekul esinemine muusikaliselt triolt — sopran U. Tauts, bariton V. Kuslap ja pianist R. Laul. See ansambel koos VEKSA esimehe ehk politruki Ülo Koit'i kaasasolekul oli okup. Eestist saadetud USA-sse ühenduses kommunistliku väljaande „Uus Ilma" juubeliaastaga, mispuhul toimus ametlik kontsertaktus ühe hiina lokaali ruumes Manhattanis. Solistid esinesid hiljem nagu juba ka ajakirjanduses varem märgitud New Yorgi eestlastele avaliku kontserdiga, samuti Balti teadlaste aastakogunemisel ekspromtselt ja ka venelaste ühel vähemamööduli-sel võõrustamisel UN-i lokaalis.

Esinemine Washingtonis D.C. toimus abielupaar Heikki Leesment sen. ja ta lauljannast abikaasa Ive Patrason-Leesmenti kodu ajaviiteruumis, kusjuures külalistele pakuti ka jooke ja suupisteid. Kohal oli peagu kogu Ameerika Hääle Eesti Osakonna personaal ja teisi kohalikke eestlasi. Osa siinsete kaasmaalaste hulgas äratas tõsist imestust, et selle N. Eestist tulnud grupi esinemist ei korraldatud mõnes vähemas üüritud paigas, s.t. neutraalsemal pinnal, vaid võõrustati H. Leesmenti kui Eesti Rahvuskomitee end. esimehe korteris. Tema abikaasa Ive on ka Ameerika Hääle Eesti Osak. teenistuses.

Printsess Margareth mõrvamise ohus

Printsess Margarethi USA külastusel püüdsid IRA terroristid teda tappa. Chicago linnapea laskis lendu valekuulduse, nagu oleks ta nimetanud iirlasi sigadeks. Tegelikult nimetas Margareth ühte iiri tantsu nime. Uued raskused tekkisid Los Angeleses, kus printsessi kaitseks tuli välja panna rohkesti politseinikke, sest IRA agendid ähvardasid printsessi tappa.

Kambodzhale $70 miljoni USA abi

Vietnami poolt okupeeritud Kambodzhale saatis USA $70 miljonit abi, sest seal oli tohutu suur näljahäda. Vene propaganda uhkustab nagu oleks see abi vene päritoluga.

Bulgaaria saadik ähvardas ungarlast

Ungari kodanik Stefan Kolev kaebas, et Toronto Science Centres haaras Bulgaaria diplomaat teda õlast ja ähvardas tema sugulased ja perekonna Bulgaarias lasta hukata, kui ta ei lõpeta nende väljanõudmist Kanada välisministeeriumi kaudu. S. Kolev on Kanada kodanik ja ta taotleb oma vanemaid ja perekonda Kanadasse. Bulgaaria võimud ei lase neid aga välja. Kanada välisminister F. MacDonald oma kirjas S. Kolevile märkis ta ta tunneb talle kaasa, kuid ei saa sekkuda, kuna S. Kolevi isa ei ole Kanada kodanik.

President Carteri võimuliialdus

President J. Carter taastas täielikud diplomaatilised vahekorrad Puna-Hiinaga, kes nõudsid, et USA peab tühistama oma vastastikuse sõjalise abistamispakti Taivaniga. President J. Carter tühistas abistamislepingu. Kuid USA liidukohus tühistas president J. Carteri otsuse, kui seadusevastase, sest sellise pakti tühistamiseks on vajalik 2/3 senaatorite hääli. Prokurör kaebas USA Kõrgemasse kohtusse edasi. Kuid asi on presidendil halvasti käes. Senati 2/3 otsust on raske saada, sest vabariiklased on selle vastu. Hiinlased on riivatud ja Valge Maja autoriteet on saanud suure müksu. Praegu on presidendi otsus tühine, abistamispakt Taivaniga täies jõus.

Iraani shahh New Yorki haiglas

Shahh M. R. Pahlavi toodi New Yorki haigla, kus tal ravitakse näärmete vähjahaigust, mida peetakse parandamatuks. Arstid teatasid, et operatsioon on annud häid tagajärgi. Iraani üliõpilased demonstreerisid haigla ees.

Idi Amin valmistub tagasipöördumiseks

Endine Uganda diktaator Idi Amin varjab ennast kusagil Liibüa kõrbes oma mitme naise ja lastega, olles kolonel Quddafi külaliseks. Tansaania okupatsiooniväed ei ole suutnud luua korda ja rahu Ugandas, sest endised Idi Amini sõduritest röövsalgat mõrvavad ja röövivad.

Viimasel ajal on Idi Amin teatanud, et ta taotleb varsti tagasipöördumist Ugandasse, kui rahvuskangelane.

Õde Teresa sai Nobeli auhinna

Ühe selleaastase Nobeli auhinna sai 69-aastane Albania päritoluga naine, kes 20 aastat töötas väsimata Indias, Kalkuttas vaeste linnaosas hoolitsedes ja õpetas vaeseid lapsi ja hoolitses haigete eest. Teda kutsuti ema Teresaks. Ta moodustas 1950 aastal erilise heategeva organisatsiooni oma heategevate eesmärkide taotlemiseks.

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

oma kätte. Arvestatakse isegi, et Punaarmee võib võtta võimu oma kätte. Juba praegu on vahekorrad armee ja KGB vahel pinevad.

⊙ Diplomaadid märgivad, et Lääne-Saksamaa kantsler H. Schmidt on viimasel ajal üks president J. Carteri usaldusväärsemaid nõuandjaid. President telefoneerib sageli H. Schmidtile ja küsib tema seisukohti eriti Euroopa küsimustes.

⊙ N. Liidust välja saadetud protestisid Ottawas NATO koosoleku puhul ja soovivad, et läänerliigid tühistaks Helsingi kokkuleppe, kui N. Liit keeldub austamast ka kõige algelisemaid inimõigusi. Praegu vangistatakse N. Liidus kõiki, kes nõuavad Helsingi deklaratsiooni eeskirjade täitmist, millele N. Liit ise allakirjutas.

Ottawas viibis sel korral ja võeti välisminister Flora MacDnoaldi poolt vastu, endine N. Liidu kindral ja Teise Maailmasõja kangelane, Peter Grigorenko ja mitmed teised.

⊙ Iisraeli kõrgem kohus tegi otsuse, et Jordania jõe läänekaldale juutide asunduste rajamine on seadusvastane. Samal ajal lahkus M. Begini konservatiivide koalitsiooni valitsusest välisminister M. Dayan, kuna ta ei jaga peaministri M. Begini seisukohti Jordania läänekalda asutamise ja muudes küsimustes. See võib esile kutsuda M. Begini valitsuse langemise. M. Dayan jääb parlamenti iseseisva liikmena.

⊙ Kolm Baltimore silmaarsti kutsuti kiiresti Moskvasse, kus nad tegid oma jutu järele operatsiooni parteiteoreetik M. Suslovi silmadele. Üldiselt arvati, et nad ravisid raskesti haiget N. Liidu presidenti L. Brezhnevi. Asjaosalised aga kinnitasid, et neil polnud L. Brezhneviga midagi tegemist. L. Brezhnev oli juba terve ja esines avalikult.

Ernst Idla:

„ON TOIMUNUD KAINENEMINE VÕISTLUSVÕIMLEMISE SUHTES"

STOKHOLM — „Oleme harjunud Skandinaavias mõttekäiguga, et siin on kõik kõige parem. Aga selles ei saa päris kindel olla, ütles Ernst Idla „Välis Eestile" tagasi jõudes Kanadast, kus ta Manitoba ülikooli juures juhatas võimlemisinstruktorite kursust.

„Olen liikunud paljudes paikades maailmas, kuid Kanadas oli meeldiv kogeda värsket ja toredat elujoont, võiks öelda eluhoogu, mis avaldub ka inimeste maitsekas riietuses tänavapildis.

Usun, et seekordne kursus oli ka võimlemise suhtes värskeid tuuli näitav. On toimunud teatav kainestumine võistlus- ja akrobaatikavõimlemise suhtes."

Kursusest osavõtjaid oli üle poolesaja kogu Kanadast, neist kaheksa eestlast."

Winnipegis olid Ernst Idlat vastu võtmas moodsa rütmilise liidu esindaja Judy Tamm, kelle abikaasa on eestlane, Hilda Paul kes juhib võimlemiskooli Montrealis j.t.

„Kursusest osavõtjate tase oli kõrge, ütles Ernst Idla ajalehele oma muljetest.

„Eriti paistsid silma Hilja ja Maarika Paul, Hille Sutt-Viires, Malle Höövel ja Evelyn Koopi õpilased Karen Viinamäe ning Anu Ewen-Randlepp. Nende noorte õpetajate sügavamaks väljakoolitamiseks oleks vaja veel üks tugev kursus, siis ei jääks see mõju avaldamata Kanada võimlemise arengule.

Kursuse programmis tõin esile momente, mis olid mulle lähedased ühenduses Esto-80 liikumislavastusega, kui see oleks minu juhatada olnud. Avaldati norutunnet, et see nii ei läinud. Püüdsin siiski nendele noortele andekatele õpilastele selgitada, et selline kohtamine eestlastega nii suures ulatuses on igal juhul inspireeriv elamus, millest on põhjus osa saada. Kui me kusagil mujal Stokholmis tuleval aastal ei kohta, siis vähemalt Idla-Centeris."

Toronto juudid ründavad Trudeaud

„Toronto Star'is" leidus kohtuniku P. Givensi kirjutis, kus ta süüdistab opositsioonijuhti P. E. Trudeaud rasismis ja anti-semitismis. P. Givens ütleb, et see on lubamata väljendus, mida Trudeau kasutas, üteldes: „Mõned Kanada juutide liiderid on avanud tee suurenevaks anti semitismiks avaldades föderaalvalitsusele survet Lähis-Ida küsimustes." P. Givens ütleb lehes, et need on temale eriti rasked taluda, kuna ta on olnud kolm ja pool aastat liberaalide partei parlamendi liige ja tagapingi MP peaminister P. E. Trudeau parlamendis ja loobus sellepärast, et ta ei suutnud taluda peaminister P. E. Trudeau arrogantsust. Ta on siionistide juht.

Teatavasti lootis P. Givens, kui endine Toronto linnapea, et P. E. Trudeau teda ja tema rahvuskaaslast R. Kaplani Torontost kutsub oma kabinetti ministri kohale, mida peaminister aga ei teinud. P. E. Trudeau märkis mäletavasti parlamendis, et juutide nõudmiste täitmine Kanada saatkonna Jeruusalemma viimise asjas ja anti boikoteerimise seadus teeb Kanadale suurt kahju, sest Araabia riigid on selle vastu ja on juba $4,6 miljardi eest kauba ja töölepinguid tühistanud.

Ölikompaniide tohutu suured tulud

USA Kongressi uurimised on toonud päevavalgele, et Ameerika õlilettevõtted on saanud valitsuse õlihindade tõstmise tõttu tohutu suuri kasusid. OPECi õlimaad tõstavad õlihinna mitmekordseks ja oma maa õlilettevõtted teevad sama. Oli ettevõtete puhaskasud ulatavad miljarditesse dollaritesse.

Sama olukord on Kanadas. Imperial Oil'i puhaskasu sel aastal tõusis $75 miljonilt $309 miljonile, Shelli puhaskasu $69 miljonilt $174 miljonile, Texacol $55 miljonilt $169 miljonile ja Hudson Bay'l $20 miljonilt $94,4 miljonile. Alberta provintsi kasud õlihinna tõstmisest on tohutu suured.

„Teie kaasabil hävitati minu perekond..."

SYDNEY — Punaarmee koori kontsertreisi puhul Austraalias on korraldatud protestidemonstratsioone, mildest osa võtavad peamiselt baltlased ja juudid.

8. oktoobril oli Brisbanes kogunenud teatri ette suur kogu meeleavaldajaid — neist umbes sada juudid, kes tulid kohale otse sünagoogist.

Kohal olid ka T.V. ja raadiojaamade esindajad ning intervjueeriti meeleavaldajaid, küsitledes nende demonstratsiooni põhjusi. Rahvahulgas seisnu Austraalia sõjaväelane lähenes lendlehti jagavale eesti noorukile, lausudes: „Kui sellest oleks teil troosti, siis teadke, et meil sõjaväes pakuti sellele õhtule poolehinnaga pileteid, millest peaaegu kõik loobusid." — Üks eesti neiu andis lendlehti esinejalle, kes teksti mitte mõistes, teda tänasid. Neiu vastas, kui lendlehed olid lõppenud:

„Tänan teid, et teie kaasabil hävitati minu perekond."

Ajalooline klubihoone põles Ottawas

Ottawas puhkes tulekahju 104 aastat vanas Rideau klubihoones mis põles maha. Suure tuule tõttu kandus tuli ka kõrval asuvale USA saatkonnale ja hoonele, kus asus üks peaministri kantseleisid. Mõlemad majad evakueeriti ja said osaliselt kahjustatud. Hoones viibis tulekahju tekkimise ajal endine Kanada kindralkuberner Roland Michener, kes pääses majast välja. Tuli tekkis hoone kütteruumis ja levis kiiresti kogu hoonele. Hoones hävis rohkesti kunstiteoseid ja muid ajaloolisi esemeid.

President J. Carteri kokkulepe venelastega?

Washingtonis sosistatakse, et järgmisel kuul võib president teatada, et venelased on otsustanud oma sõdurid Kuubalt tagasi tõmmata ja annavad oma relvad üle kuubalastele, mis annaks J. Carterile täieliku võidu. See tehing tõstaks J. Carteri langenud aktsiaid ja ta saaks venelasi igat viisi soosida. Kuid Moskva tahab, et J. Carter valitakse teist korda presidendiks.

Soovitakse linnapea tagandamist

Toronto praegune linnapea J. Sewell on sattunud raskesse konflikti oma linna politseiametnike ametiühinguga, kes võttis vastu üksmeelse otsuse, et nad ei toeta ega tunnusta teda linnapeana. Nüüd algas linnanõunik Tony O'Donahue esmakordselt Toronto linna ajaloos protseduuri, et Ontario provints annaks seaduse, mis võimaldaks ametisse valitud linnapead ja linnanõunikke kes sooritavad oma ametis kontroversiaalseid tegusid enne ametiaja lõppu tagandada.

Eesti Kunstnike Koondise XXIV aastanäituselt. Vasakult — kunstnikud Eric Pehap, Tiiu Kadak, Urve Aedna, Ants Vomm, Benita Vomm, Mai Järve, näituse avaja Harald Teder, Joann Saarniit ja Kai Käärid.
Foto — Erik Liigand

EKKT XXIV kunsti aastanäitus

Visa järjekindlusega on Eesti Kunstnike Koondis Torontos (EKKT) jõudnud oma 24-nda aastanäituseni, mis avati möödunud pühapäeval Peetri kiriku kahes saalis Harald Tederi poolt. EKKT on hoidnud üldnäituste traditsiooni elavana. Teadaolevalt ei kusagil mujal sellise järjekindlusega ega entusiastlikult pole suudetud teotseda. Sellised näitused on tarvilikud, et esinejad saaksid oma loomingut teistega võrrelda. See on ühtlasi teataval määral ka võistlus ja tiivustav. Samal ajal, üteleksin, kipub esile aga ka teatav teine nähe. Eriti kui pole spetsiaalset näitusruumi ja esinejad aast-aastasse on ikka samad. Juba näituse üldpildi loomine dikteerib tööde stiililise ühtlust ja selektsiooni. EKKT näitustel esineb üldilmelt enamikus traditsionaalne realismile omane käsitlusviis ja motiivid, mida ka uustulnukad aktsepteerivad, või ongi viimaseil see olemas ja nad liituvad sel ajel EKKT-ga. Kahtlemata jääb aga osa kunstnikke, kelle looming ja otsingud erisuunalised, neist näitusist eemale. Kahju, kuid siiski paratamatu ja mõistetav.

Ka käimasoleval näitusel võis jällegi kogeda head ja ühtlast standard üldpilti. Esinejate uusteostusis on igalühel püüdlusi, on mõndagi uut ja huvitavat ning värvirikkust, kuid ikkagi korduvat ja stagneeritust, ühel vähem, teisel enam. Ka vanameister Eric Pehap, kes alles nädal tagasi esines oma ulatusliku ühemehe näitusega pakkus uut koloriidis ja teostusis, oli abstraktne ja sümbolistik, on käesoleval oma endises, tagasihoidlikumas stiilis. Arvan, et mitte häirida näituse üldpilti. Samuti teised, kel olnud erinäitusi, on neis olnud palju julgemad.

Näitusel, hea, hästi sõnastatud ja sisuka pikema ettekandega avajalt, esineb kümme väljapanijat 49 tööga. Enamik õlis ja akrülaadis (27/6). Pastellis on varem esitusi olnud harva, seekord (kaasaarvatud üks süsi ja pliiats) koguni 6 tööd. Üksikud vesivärvis, segatehnikas ja kollaazh.

Esmakordselt esineb Natalie Gerasimchuk (Hamiltonist) kahe lillemaaliga õlis ja ühe maastikuga (süsi). Keskpärased, enam aga üllatavad oma kõrge hinnaga, märgatavalt ületades teisi, tagasihoidlikke. Üldse domineerib lillede rohkus. Esikohal on Urve Aedna. Tema kuuest eksponaadist on viis lilled, lisaks figuraalne laps hüppenööriga. Helmi Hermani kuuest tööst on pooled lilled, siis realistlik „Autoportree", realistlik „Maastik" ja abstraktne „Vees". Mai Järvelt samuti „Liiliad", abstraktne „Kompositsioon" (õlid) ja realistlikud „Tuletorn Manitoulin'i saare lõunalahe suudmes", „Mahajäetud pood" ja „Paadimaja Tobermory". Kõik pastellis, parim neist viimane. Leida Laanep on vaheaja järele seekord kahe väikese tööga — realistlik „Agul" ja omapärase pinnakäsitlusega „Sügisidüll". Kai Käärid esitab küllaltki julgeid käsitlusi. Kuna temalt tuleb juba lähematel päevadel erinäitus, tuleme siis tema juurde tagasi. Jaan Miljan üldtoonis varemnähtud sümboolsete, abstraktse kallakuga kolme tööga, elavas koloriidis. Realistlikum neist „Oised varjud" ning vast ka parim.

Jääb vaadelda veel Benita ja Ants Vomm. Mõlemad kuue tööga, mis võrreldes teistega formaadilt suuremad, temaatikas mitmekesisemad ning näitusel domineerivad. Mõlemilt ka ulatuslikumad portree teostused. Benitalt heas soojas koloriidis, traditsionaalne tütarlapse portree „Linda", elav ja karakteerne. Ants Vommilt „Pr. Ellen Martensi" portree on maaliliselt küll ekspressiivsem, kuid staatiline. Ka neile mõlemile kunstnikule on omane EKKT näitustel omane püüdlus vallutada mitmeid tehnikaid ja stiile, kuid teadlikumalt. Ants Vomm aga üllatab igal näitusel, midagi oma fantaasia rikkusest esile manades. Seekord erilise formaadiga „Kolm paralleli".

Kokkuvõttes rõhutaksin veelkord EKKT üldnäituste traditsiooni edasi kandmist.

Tulevikus võiks olla need aga erilmelt liigitatult, kord realistlikumad, kord abstraktsemad.

R. ANTIK

MEIE RAHVUSLIK KUNSTILINE MINA

Kokkuvõte Harald Tederi kõnest Eesti Kunstnike Koondise aastanäituse avamisel

Ilma rahvusliku kultuurita ei ole ka rahvuslikku iseseisvust, rõhutas Harald Teder Eesti Kunstnike Koondise XXIV aastanäitust avades.

Kujutavkunst on üks kultuuriharusid ja tal on meie rahvuslikus eneseteostuses täita väga oluline missioon — säilitada meie kunstilise mina kontinuiteet, sest okupeeritud kodumaal puudub selleks vabadus.

Atlas märgib riigi ja rahva geograafilise asendi, selle pindala ja elanike arvu — kõik matemaatiliste arvudega ja kordinaatidega. Ühe (ka rahva) suuruse mõõdupuuks on aga tema vaimuloomingulised saavutused. Iga arvuliselt väikerahva olemasolu õigustab ainult see asjaolu, kui ta enda rahvuslikul taustal suudab rikastada erineva omapärasusega üldist maailma kultuuripalet.

Meie kujutavtaide tänapäeva magistraalteelt mõned kriitikud eksivad külavaheteele, kus hakatakse otsima rahvuslikke verstaposte meie kunstiloomingus.

Minu andmeil viimane suurem kokkupõrge oli „Tulimulla ja „Vaba Eesti Sõna" veergudel aastal 1973. Minu arvates Endel Loide ja teised suutsid eesti rahvusliku vaimuloomingu ja eneseteostuse sünteesiga järelemõtlikkusele viia Juhan Viidangu ja Karl Jõgise, kellede prilliklaasid ei leidnud rahvuslikke sugemeid.

See peaks olema juba keeratud lehekülg, kus meie oma identsust kujutavkunstis sümboliseerime kaskede ja kadakaste karjamaade ning rukkihakkide maalimisega.

Meie kunstnike esinemised asupaigamaade avalikel valiknäitustel ja nende tööde ostud kunstimuuseumidesse päätavad järelduse, et oleme suutelised koossammuma võrdvõimeliste partneritena kaasaja nõudlikul kunstifoorumil.

Meie autorid ei ole salanud oma rahvuse tagapõhja ega eestilisi kunstitraditsioone.

Meil on tõesti palju ainet — kas meie ajalugu ja aastatuhandete taustal rahvuslik allesjäämine juba endastmõistetavalt pole üks üllas taidesaavutus! Meie kunstnikud on oma töis vähemal või suuremal määral seda ainevalda kasutanud kas otseselt või sümboolselt. Lühidalt — kõiges selles avaldubki meie rahvuslik kunstiline Mina.

Toon teile ühe tüüpilise näite.

Professor Johann Köhler (1826—1899) oli üks meie ärkamisaja suurmehi. Ta vältis tendentslike ja propagandasse valguvate aspektide kasutamist omas loomingus. Meie maarahva raske olukorra kirjeldamiseks ta lõi allegoorilise maalingu „Ärkamine nõidusest". Peterburi ja Riia näitustel see köitis hinnatavat tähelepanelikkust. Sama töö Viini näitusel aga läks kaduma.

Arvatakse, et Balti aadli käed olid mängus,

sest nad ei talunud seda, et autoriks oli rahvusteadlik eestlane Johan Köhler. Samuti oli balti-saksa kunstnikud raevuhoos, kui Köhler valmistas esimese ja ühe suuremamõõdulise freskomaali. Sellest möödus tänavu täpselt sada aastat ja see haruldane kunstiküps töö on säilitanud oma puhtuse, Tallinnas, Kaarli kirikus.

Okupeeritud kodumaal on kujutavtaie nagu teisedki vaimuloomingulised eneseavaldused aheldatud.

See tuletab meelde pimedat keskaega, kus kõiki kultuurilisi üritusi nomineeris kirik. Näiteks veel 16. sajandil toodi Tintoretto (1518—1594) Itaalias inkvisitsiooni kohtu ette. Teda süüdistati, et ta olevat liiga vabalt käsitlenud piibli teksti. Tema töö „Leevi õhtusöömaajast" on ju nii tunnustatud taidetöö.

Eesti kunsti individualistliku palge ja läänelise orientatsiooni paenutas okupatsioonivõim loosungi alla: vormilt rahvuslik, sisult aga sotsialistlik. Käesoleva aasta Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee XV pleenumil sarjas kultuuriminister Johannes Lott kunstnikke.

Okupatsioonivõimu korraalandlik päämees Karl Vaino ütles sõnaselgelt: „On kunstinäitusi, mille külastamisel tahtmatult küsid endalt, aga kus on siin tänapäeva inimene — kommunismiehitaja, kus on tema mõtete ja püüdluste maailm?" Kristjan Raud (1865—1943) on ühe kunstifondi nimeks. 1973 auti välja rahaline auhind Ilmar Kimmelile töö eest: „Komsomoli (noorkommunistid) liikmed 1941". 1975 langes auhind skulptor Georgi Markelovile „Lenini portree" eest. Eesti vabariigiaegse „Pallase" kõrget taset näitab see, et selle lõpetajad on praegu riiklikes kunstikooles õppejõududeks.

On tõsiselt kahju, et nende eneseavaldusi jälgib partei politruk.

Mati Epner võtab vastu EKN esimehelt U. Petersoolt loteriivõidu — „Meie Elu" tellimise.
Foto — O. Haamer

Meeleolukas tuluõhtu

EKN-ni tuluõhtu reedel, 26. okt. oli kokku toonud üle saja külalise. Nauditava eeskavalise osa täitsid Avo Kittask ja Jaak Kivik, kes esitas ka klaveril „Variatsioonid kahel eesti rahvaviisil" ja ta enda kompositsiooni „Polar Suite"—finaal. Jõuliselt esitatud etekanne sai tunnustava aplausi. Avo Kittask laulis A. Kapp'i „Kütkes" ja Eedo Karisoo „Tule veel täna" ja mitte lõppeda tahtva aplausi vaigistamiseks veel P. Tammeveski „Kodumaal" ja R. Toi „Nõel".

Loosimisel osutusid õnnelikkudeks võitjateks Jaak Kivik — saades Kai Käärid'i maali, Erik Pehapi maali võitis August Kala, Eesti Vapi võitis pr. Raiend, Leo Kann'i võiduks oli sihvakas pudel, Avo Kimmel'il — E. Pehapi maal ja Mati Epner võitis „Meie Elu" tellimise.

Tantsumuusika eest hoolitses G. Iltali orkester.

Pangad tõstavad laenuprotsente

Pangad tõstavad Kanadas laenuprotsente, mis ulatavad juba 15%-le. Laenu protsentide tõstmine on sel aastal juba mitmes ja Kanada järgneb USA-le, kus ka laenude protsente tõstetakse. See on väga kahjulik Kanada majandusele ja suurendab inflatsiooni.

Kolmainu kogudusel 27. aastapäev

Pühapäeval, 4. novembril kell 3 p.l. on Toronto Eesti Ev. Luteriusu Kolmainu kogudusel 27. aastapäeva tähistamine piduliku jumalateenistusega. Külalisena jutlustab õp. Aulis Jalonen, kuna solistina laulab Silvia Preem. Orelil koguduse organist hr. Georg Iltal.

Jumalateenistuse järele on aastapäeva koosviibimine kohvilauas, mille korraldavad koguduse naisringi liikmed. Ka sel aastal loodetakse arvukale osavõtule nii koguduse väljaspool elavate liikmete kui ka külaliste poolt.

Koguduse viimase aja tegevusest olgu märkida naisringi osas, et nad on alati maitsekalt rikkaliku kehakinnituse eest hoolitsenud kas oli see vabaõhujumalateenistuse järele möödunud suvel Aleksander Randsalu kodu juures Simcoe ääres, või viimati peetud lõikuse tänupüha jumalateenistusel korraldatud einelaud. Sel poolaastal on koguduse tegevus olnud aktiivne. Viimati teenis jumalateenistusel külalisena koguduse endine õpetaja J. Teras Chicagost, kui koguduse õp. O. Gnadenteich viibis Londonis sealse Eesti Ev. Luteri Usu Pauluse koguduse 30-aastapäeval.

Skaudisõprade sügispidu tulemas

Üle pikema vaheaja organiseerib Toronto Eesti Skaudisõprade Selts jälle seltskondliku kokkutuleku seltsi sügis-peo näol. Pidu toimub Toronto Eesti Maja suures saalis laupäeval, 10. novembril kell 7.30 õhtul.

Nagu need eestlased, kes pikemat aega on Torontos elanud, veel mäletavad, olid skaudisõprade peod kümmekond aastat tagasi Toronto eestlaskonnale meeldivateks ja soliidseteks meelelahutusteks heade eeskavade ning elavate tantsu-orkestritega huvitavates ja ainulaadsetes kohtades, nagu näiteks Casa Loma loss. Peokülalisi oli alati palju, nii noori kui ka vanu vaatamata sellele, et skaudisõprade peod olid „kuivad", see tähendab ilma alkohoolsete jookideta. Viimases küsimuses on aga ajad ning aegadega koos ka eestlased palju muutunud ning täanpäeval on „kuiv" pidu peaaegu mõeldamatu. Sellepärast on ka skaudisõbrad sunnitud oma sügispeo ilmet ajakohastama ning peole baari organiseerima, millest pealegi loodetakse väikest lisa-sissetulekut. See on ka arusaadav, sest pidu ei olegi ette nähtud alaealistele lastele vaid täiskasvanud noortesõpradele.

Skaudisõprade peo eesmärgiks on Toronto eestlaskonnale meeldiva õhtu pakkumise kõrval ka majanduslik toetuse hankimine. Peakorraldajaks on Osvald Piil, kes on endine aktiivne skaudijuht ja praegu Skaudisõprade Seltsi laekur ja majandusjuht.

Tantsumuusika eest hoolitseb populaarne „Kaja" orkester, mille liikmeteks on vanemskaudid. Samuti on eeskava täitmisel oma abi lubanud mitmed skautlike noorte ridadesse kuuluvad noored või juhid.

Peolauad on kaetud kümnele inimesele ning peotoimkond loodab, et skaudisõbrad ise organiseerivad laudkonnad oma tutvusringkondades.

MONTREAL

Eesti Naisselts Montrealis

korraldusel toimub neljapäeval, 15. nov. Montreali Jaani koguduse seltskondlikes ruumes korraline referaatõhtu. Kogunemine kohvitassi juures kell 6.45, kava algus kell 7.30. Kõneleb Paul Kents teemal: „Raadio-aktiivsest kiirgamisest". Kõik teretulnud!

Eelmisel referaatõhtul kõneles Urve Ford-Mundi rakenduskunstist Quebeci provintsis ja ülemaailmsest rakenduskunstnikkude konverentsist Jaapanis. Pr. Ford on Montrealis Visual Arts Centre direktor ja oma igapäevases töös puutub kokku kõikide rakenduskunsti aladega. Ta andis hea ülevaate siin provintsis toodetavast kasutades diapositiive. Tingitud asjaolust(et õpetajad on erinevatest maadest, on loomingus kasutatud palju värsked ideid. Suund on rohkem moodsale kunstile läheneda, kui kasutada etnilisi motiive.

Ettekande teine osa käsitas Jaapanis toimunud konverentsi ja jaapani rakenduskunsti vaatlust. Konverentsist osavõtjaile oli organiseerijate poolt korraldatud sealsete kunstnikkude ja vähetuntud, kuid huvitavate, muuseumite külastamist. Osavõtjaile avanes ka uks kodude külastamiseks ja oli võimalus näha sealseid inimesi kodumiljöös. Referent vaatas ka turisti silmaga Jaapani vaatamisväärsusi ja rohke pildimaterjal tegi ettekande väga elavaks.

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

KANADA EESTI TEATER LAVASTAB STOKHOLMIS ANONÜÜMSE AUTORI NÄIDENDI

Anonüümse autori poolt kirjutatud näidendi „Kohtumine vanas majas", mille lavastamisest kaks Toronto eesti teatrit loobusid, esitab Stokholmis Kanada Eesti Teater, mille esimeheks on Rein Andre.

Esto '80 Teatritoimkonna pressiteates üteldakse, et „Kohtumine vanas majas", nimimärk Heiswald Iiepuu (autor anonüümne) on draama kolmes pildis, mis sai Esto '80 näidendivõistlusel esimese koha järgmise motivatsiooniga: „Leidliku kompositsiooniga on koondatud eesti rahva kannatused II Maailmasõja ja okupatsioonide ajal, sugestiivselt kujutatud üksikute gruppide saatust suures ajaloo tormis. Näidendil on rahvusliku dokumendi väärtus. Karakterid on usutavad, stseenid efektsed, dramaatiline pinevus järk-järgult tõusev, väljendusviis intelligentne ja stiiliteadlik."

Esto '80 raames esitavad veel Lakewoodi jaNew Yorgi teatrid koostöös Lembit Kooritsa laulumängu „Emajõel" ja Stokholmi Eesti Teater Arvo Mägi komöödia „Agamemnoni kojutulek". Pinna Stuudio kordab juba varem mängitud Ilmar Külveti näidendit „Sild üle mere" ja Stokholmi Eesti Algkooli Lasteteater lavastab Ao Vaksi muinasmängu „Tuttu Kuldjalg."

Eesti Rahvusteatri ja Eesti Rahvusteater Kanadas poolt ajakirjanduses avaldatud ühises teadaandes üteldakse loobumise põhjusena: — „Kohtumine vanas majas" pole meile vastuvõetav, kuna pole teada autori nime ega ka tema asukohamaad, ega poliitilist tagapõhja. On üllatav, et kuni tänini ei tea seda ka nende toimkond ise. Taolise tundmatuga ei ole võimalik lavastust läbi viia, et see kujuneks vääriliseks eesti rahvuslikul suurpäeval. Korduvad nõudmised selles osas on jäänud tagajärgedeta.

Meie teatrite kõik teised ettepanekud ja valikute võimalused milliseid soovisime esitada, teades et Rootsi eestlased neid veel oma teatrite poolt pole näinud, olid Esto '80 teatritoimkonna poolt vastuvõtmatud. Ometi hõlmas see valik klassilise teatri paremiku kuni moodsa draama väljapaistvamate kirjanike sõõri."

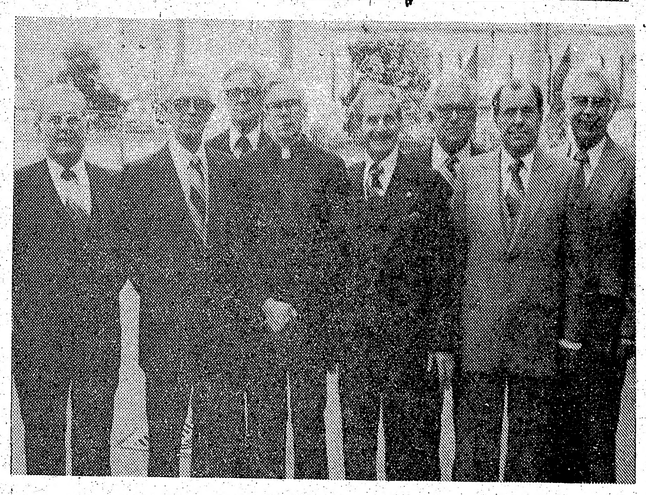

Hamiltoni Esimese Eesti Ev. Luteriusu Koguduse 28. aastapäeva tähistamisel kogunesid endised koguduse esimehed pildistamiseks. Vasakult — J. Müür, E. Arro, V. Riimand, õp. T. Nõmmik, praegune esimees L. Vahtras, L. Saar, A. Lepson, V. Gutman.
Foto — Arnold Kaasik

KITCHENERI EESTI SELTS TÄHISTAS 30. A. JUUBELIT

Laup., 20. okt. tähistas K.E.S. oma 30. aastapäevá aktuse ja peoga Seedriorul. S-i algusaegu ja elu meenutas oma kõnes juhatuse liige ja endine esimees Tammi Ruutopõld. „Saada leiba ja peavarju siinsel maal ei olnud küllalt, vajasime enestele ka moraalset tuge ja seda andis meile meie oma Selts" ütles ta. „Kes jõuaks lugeda kõiki neid tunde, sõidetud miile ja dollareidki omast taskust mis on selleks paljude poolt antud, kuid seda oli vaja ja seda keegi ei kahetse". Tervitusi EKN-u poolt ja ka E.V. aupeakonsuli, ELK ja Toronto E. Seltsi nimel tõi Udo Petersoo. Kirjalikult olid tervitanud piiskop K. Raudsepp, St. Catharines E. Selts j.t., millised luges ette S-i abiesimees A. Nigol. Rahvast oli tublisti, kaugelt üle saja.

Külm laud oli eriti hästi korraldatud, rikkalik ja maitsev, korraldajaiks Ene Rebane ja pr. E. Kaldre. Tantsuks mängis E. Kuuskse orkester. Peo avasid avavalsiga need kes on olnud S-i esimehed, neid oli viis. Seltsi esimees praegu on Ene Rebane, Kitcheneri eestlaskonna noorest põlvkonnast.

K.E.S. asutati 10. okt. 1949. a., ajal kui eestlaste saabumine Kanadasse oli juba hoogu võtnud. Asutati ju samal aastal tervelt üheksa E. Seltsi Kanadas, nende seas ka kõik neli Lõuna-Ontarios. Asutajaid liikmeid oli 41, kellest 10 on ka veel praegu liikmed; 26 on hiljem asunud mujale elama — Torontosse ja Hamiltoni, 5 on lahkunud surma läbi. Asutajaist kaks on olnud S-i esimeesteks (E. Kägu kui S-i esimene esimees ja Ed. Rebane) ja 14 on ühel või teisel ajal kuulunud juhatusse. Aegade jooksul on S-i liikmeiks olnud üle 450 eestlase, nendest 53 S-i juhatuses, mitmed neist ka kümme aastat või rohkemgi. Alates 1953. a. oli kauaaegseks esimeheks — tervelt 20 aastat — Arnold Voltre, kes aga S-i asutamise ajal veel ei olnud Kitcheneris. Seltsil oli algusajal ka oma laulukoor, täienduskool, rahvatantsu trupp, lastesuvekodu ja palju muudki, suvepidudest oli1952. a., 485 ja 1953. a. 382 osavõtjat. S-i liikmete arv on tõusnud kuni 123 (1974) ja on praegu 114. Liikmeid on olnud ka kolmest põlvkonnast: Juhan Järve ja tema pojad ning tütar asutajate liikmetena ja hiljem tema tütrepojad Enno, Arno ja Peeter Agurid.

1955. a. oli K.E.S. nende nelja L. Ontario seltsi seas, kes asutasid Seedrioru ja ta toetas seda algust omalt poolt $1000 summaga algkapitali loomiseks. Loomulikult on Kitcheneri eestlaskond osa võtnud kõigist Seedrioru üritustest, annud sinna ka üle 20,000 vabatahtliku töötunni ehitus ja korrastustöödeks. Ka pea kõik S-i oma üritused on aset leidnud Seedriorul, kuna kaugus on vaid ca 25 km. Viimasel ajal on olnud S-i iga-aasta üritusteks E. V. aastapäev, kevadpidu, emadepäev, sügispidu, lastejõulupuu ja tihti ka uueaasta ühiselt vastuvõtmine Seedriorul. Kui Selts pidas oma 25-ndat aastapäeva 1974. a. siis koostas tookordne esimees Ed. Rebane täieliku ja täpsa kroonika S-i tegevusest kuni tolle ajani, see kroonika on talletatud E. Keskarhiivis Torontos.

K. A.

VAJATAKSE

Tööstuslikku ruumi ca. 700 r.jalga. Võimalikult Eesti Maja piirkonnas. Vastata s.l.t. tel. 466-0951

Läti äri
Downtown Wools Arts & Crafts
9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).
SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis ★ SOODSAD HINNAD.
Avatud: esmasp.,—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.
Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

LAVASTAB
SE AUTORI

idendi „Kohtumine va-
nto eesti teatrit loobu-
er, mille esimeheks on

Ao Vaksi muinasmängu
idjalg."
ahvusteatri ja Eesti Rah-
Kanadas poolt ajakirjan-
ldatud ühises teadaandes
oobumise põhjusena: —
e vanas majas" pole mei-
etav, kuna pole teada au-
ga ka tema asukohamaad,
ist tagapõhja. On üllatav,
nini ei tea seda ka nende
se. Taolise tundmatuga ei
ik lavastust läbi viia, et
ks vääriliseks eesti rah-
urpäeval. Korduvad nõud-
s osas on jäänud tagajär-

rite kõik teised ettepane-
kute võimalused milliseid
esitada, teades et Rootsi
eid veel oma teatrite poolt
l, olid Esto '80 teatritoim-
lt vastuvõtmatud: Ometi
valik klassilise teatri pa-
ni moodsa draama välja-
e kirjanike sõõri."

guduse 28. aastapäeva
mehed pildistamiseks.
o. T. Nõmmik, praegu-
V. Gutman.
Foto — Arnold Kaasik

TÄHISTAS

14 on ühel või teisel ajal
uhatusse. Aegade jooksul
eiks olnud üle 450 eestla-
53 S-i juhatuses, mitmed
nme aastat või rohkemgi.
a. oli kauaaegseks esime-
velt 20 aastat — Arnold
aga S-i asutamise ajal
d Kitcheneris. Seltsil oli
oma laulukoor, täien-
vatantsu trupp, lastesu-
palju muudki, suvepidu-
a., 485 ja 1953. a. 382 osa-
iikmete arv on tõusnud
4) ja on praegu 114. Liik-
ud ka kolmest põlvkon-
Järve ja tema pojad ning
te liikmetena ja hiljem
jad Enno, Arno ja Pee-

K.E.S. nende nelja L.
si seas, kes asutasid
ta toetas seda algust
$1000 summaga algkapi-
s. Loomulikult on Kit-
askond osa võtnud kõi-
u üritustest, annud sin-
00 vabatahtliku töötun-
korrastustöödeks. Ka
oma üritused on aset
riorul, kuna kaugus on
n. Viimasel ajal on ol-
asta üritusteks E. V.
evadpidu, emadepäev,
stejõulupuu ja tihti ka
elt vastuvõtmine Seed-
elts pidas oma 25-ndat
974. a. siis koostas too-
es Ed. Rebane täieliku
nika S-i tegevusest kuni
ce kroonika on talleta-
hiivis Torontos.

K. A.

malikult Eesti
466-0951

& Crafts
Tel. 368-5011
Sobivad varrastel
geldamiseks, tikki-
e).
ALE KÄSITÖÖKS
ODSAD HINNAD.
9—8, laup. 9.30—4.
9-2005, kell 3—5 p.l.

Protsess Tartus

EESTI PATSIFIST POOLTEISEKS AASTAKS TÖÖKOLOONIASSE

23. augustil alustati Tartu rahvakohtus protsessi Annes af Enehielmi vastu, keda süüdistati kriminaalasjas nr. 1—167 Eesti NSV KrK §78 lg. 1 järgi (kõrvalehoidumine järjekordsest sõjaväetegevteenistusse kutsumisest). Kuna kohtusse polnud ilmunud kohtualuse ühiskondlik kaitsja, lükkas kohus asja arutamise edasi.

20. septembril algas kohtuistung kell 10.15. Kohtu eesistuja Peeter Jerofejev, kaasistujad Helgi Meinhard ja Tõnis Otsa, prokurör Andrus Kozlov, advokaat Aino Lukas ja ühiskondlik kaitsja Endla Jaagosild. Kohtualune Annes Augusti p. Enehielm (sünd. Hermann) on sündinud 26. juunil 1955 Tartus, eestlane, lõpetanud Tartu Kunstikooli, töötab Etnograafiamuuseumis restauraatorina, abielus Soome Vabariigi kodaniku Christina af Enehielmiga, varem karistamata. Kohtunik kandis teksaspükse ja prokurör nahkjoppi, mõlemad olid kohtualusega ligikaudu samaealised ning rääkisid aktsendita eesti keelt.

Tunnistajaiks olid kutsutud Tartu sõjakomissariaadi osakonnaülem Märt Haavik (sünd. 1940, elukoht Kaunase pst. 7—4), Jaak Lõhmus (sünd. 1955, elukoht Väike-Kaar 36-3) ja Teet Papson (sünd. 1956 ,elukoht Võru tn. 109, EPA Ülenurme majandi katsetööline, on A. Enehielmi koolikaaslane ja 24. augustil 1979 samas kohtus sama süüdistusega sama kohtuniku poolt süüdi mõistetud vabadusekaotusega poolteist aastat. 20. septembril polnud talle veel teatatud edasikaebuse tulemus Ülemkohtust, kus asja arutati 17. septembril 1979.

Kohtuistung oli avalik Väikesaalis viibis umbes 30 kuulajat, enamuses noored. Kohal oli veel üks sõjakomissariaadi töötaja, kes eesti keelt ei valdanud, tema ametikaaslane oli talle pärast tunnistuse andmist tõlgiks.

SÜÜDI EI TUNNISTANUD

A. Enehielm tunnistas, et on küll rikkunud seadust, kuid süüdi end inkrimineeritud kuriteos ei tunnistanud. Kohus, pidanud nõu, otsustas algul üle kuulata kohtualuse, siis tunnistajad, lõpuks uurida tõendeid: iseloomustused, kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi õiend jm.

Kohtualune ütles, et tal on õigus end kaitsta. Relvastuse kasv maailmas on jõudnud tasemeni, mis juba ohustab elu. Eetiliste tõekspidamiste pärast leiab, et iga üksikisiku vastutus tagajärgede eest on suur. Kutse ilmuda sõjakomissariaati oli esmakordselt saanud 1968, seoses õpingutega kunstikoolis saanud ajapikendust armeeteenistusest. Pärast kooli vahetas elu- ja töökohti, isa haiguse tõttu ühel korral sõjakomissariaati ilmuda ei saanud. Kavatses edasi õppida Tartu ülikoolis. Detsembris 1978 toimetas miilits Annes Enehielmi sõjakomissariaati. Aastavahetuse veetis kinnipidamiskohas, kust vabastati 5. jaanuaril 1979. Edasi viidi temaga sõjakomissariaadis läbi „vestlusi" ning kästi oma veendumuste kohta kirjutada avaldus, mida ta ka tegi ja mida nüüd kasutati tema vastu. Kutseid sõjakomissariaati ilmumiseks sai veebruarist aprillini. Ilmus kohale alati ja iga kord väitsid sõjakomissariaadi töötajad, et tema vaated ja tegevus on väärad ning et patsifismil polevat rahuliikumisega midagi ühist. Kutset ilmuda arstlikku komisjoni pole ta saanud. Oli esinenud ettepanekuga täita oma kohustust riigi ees mõnel teisel viisil, sõjaväega mitte seotud ettevõttes. Kaitsja küsimusele, kas kohtualune on vahepeal oma vaateid muutnud, vastas A. Enehielm eitavalt.

TUNNISTAJAD

Tunnistaja M. Haavik leidis, et tegemist on sihikindla ja pikaajalise sõjaväe tegevteenistusest kõrvalehoidmisega. Tunnistaja J. Lõhmus rääkis peamiselt kohtualuse elukohavahetustest. Tunnistaja T. Papsonile esitati muuhulgas küsimus, kas neil polnud omavahelisi sõjaväeteenistusest keeldumise jutte. Iga tunnistaja ülekuulamine kestis umbes 5 minutit.

Annes Enehielmi iseloomustused kunstikoolist, „Arengust" ja etnograafiamuseumist olid positiivsed. Mainiti tema head õppeedukust, tublit tööd, vaikset iseloomu ja enesekriitilist meelt, ka asjaolu, et Annes ei suitseta ega joo. Kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi õiendis öeldakse, et A. Enehielm ei ole vaimuhaige ega nõrgamõistuslik, on võimeline esinema kohtus ja kandma karistust.

Kohtunik küsis veel: „Millal abielusite?" Kohtualune: „5. juunil 1979." Kohtunik: „Millal tutvusite?" Kohtualune: „1974. aastal." Advokaadi küsimusele, kas kohtualune on esitanud vastavatele organitele taotlusele, et soovib asuda elama oma abikaasa juurde, vastas Annes af Enehielm jaatavalt ning et ootab sellele vastust.

Prokurör oma süüdistuskõnes (7 minutit) mainis muuhulgas, et sõjaväeteenistus on aukohustus. Leidis, et kuritegu on kvalifitseeritud õigesti ja et pole ei süüd kergendavaid ega raskendavaid asjaolusid. Palus kohut mõista kohtualusele 2 aastat vabaduskaotust üldrezhiimiga paranduliku töö koloonias.

TUBLI TÖÖTAJA

Ühiskondlik kaitsja (5 minutit) palus arvestada, A. Enehielmi tööalast tegevust ja tema iseloomustusi. Ütles, et Annes Enehielm on etnograafiamuuseumis olnud üks tublimaid töötajaid ja palus kohut määrata talle kergem karistus.

Advokaat (10 minutit) mainis sissejuhatuses, et kohtupraktikas pole Annes Enehielmi süüasi tavaliste killast. Leidis, et tema kaitsealune on teistsugune kui tavalised sõjaväest kõrvalehoidjad, rõhutas veel kord, et Annes Enehielmil on ülearu arenenud enesekriitiline meel ja et tema keeldumise on tinginud kõrged eetilised põhimõtted. Kas sel juhul on üldsealust inkrimineerimiseks? Kas meedikud oleksidki Annese sõjaväeteenistuseks kõlblikuks tunnistanud? Advokaat tuletas meelde N. Liidus varem kehtinud koodeksite paragrahve seesuguste keeldumiste kohta. Leidis, et vabadusekaotuse kohaldamine pole antud juhul otstarbe-

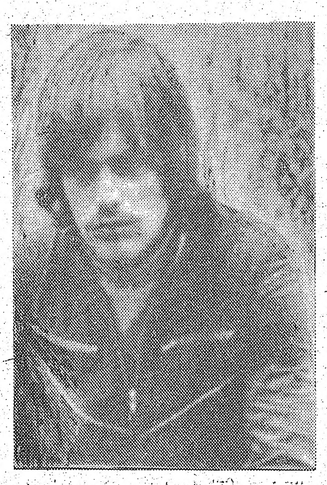

Annes af Enehielm

kas, vaid tuleks kohaldada Eesti NSV KrK §23-I (kohustusliku töölerakendamisega tingimisi vabadusekaotusele mõistmine).

Pärast lühivaheaega andis kohus Annesele viimase sõna. Kasutades oma õigust, selgitas Annes Enehielm umbes kümne minuti vältel oma vaateid põhjalikumalt. Ta leidis, et kinodes ja TV-s näidatakse veel liialt palju sõjafilme, mainis, et patsifistid on olnud ka sellised vaimusuurused, nagu M. Gandhi ja A. Schweitzer. Pidas väga vajalikuks ka üksikisiku osavõttu desarmeerimisprobleemist ja tegi ettepaneku moodustada ka N. Liidus noorte patsifistide seaduslik organisatsioon. Kohtualune kohtult mitte midagi ei palunud, küll aga teatas, et saaks oma võimeid otstarbekamalt kasutada kas või olümpiamängude ettevalmistamisel.

OTSUS

Seejärel eemaldus kohus nõupidamistuppa. Kohtuotsus kuulutati kell 13.10. Selles ilmselt ei võetud arvesse ei kohtualuse eetilisi tõekspidamisi ega tema positiivseid iseloomustusi, advokaadi ja ühiskondliku kaitsja seisukohti ega ka kohtualuse enda seletusi või tema viimast sõna. Nagu allakirjutanu juba ette arvas, mõistis Tartu Linna Rahvakohus Annes Enehielmile üks aasta ja kuus kuud vabadusekaotust üldrezhiimiga paranduliku töökoloonias. Tõkend (allkiri elukohast mittelahkumise kohta) jäeti endiseks. Küsiti, kas kohtuotsus on arusaadav ning teatati õigusest otsuse peale sama kohtu kaudu edasi kaevata Ülemkohtule seitsme päeva jooksul.

Edasikaebus jäi tagajärjeta

Neljapäeval, 18. oktoobril toimus Tallinnas Ülemkohtu poolt Annes Enehielmi (varem Hermann) edasikaebuse arutamine. Kohtuetendus kestis vaid 5 minutit (!), kohus „pidas nõu" minuti ja teatas seejärel, et Tartu rahvakohtu otsus 20. septembrist 1979 on jäetud muutmata. Asjatundjate arvates on sellega tõestatud, et Annes Enehielmi kinnimõistmise otsus on tehtud kõrgemal pool. Noormees esitas armuandmispalve Ülemnõukogu Presiidiumile . . .

Ta on esialgu vahistamata.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

UUED
CANADA SAVINGS BONDS NÜÜD
11% ESIMENE AASTA
10½% JÄRGNEVAD 6 AASTAT

TULU SUURENDATUD

Intressimäär uue seeria Canada Savings Bond'idel on suurendatud 11% esimesel aastal ja 10½% järgneval 6 aastal. Uus keskmine aastane tulu kuni tähtpäevumiseni on 10.59%. Igaüks, kes on juba ostnud või ostab uued Canada Savings Bond'id saab kõrgemat intressi, vaatamata sellele, et bondil on trükitud vana määr.

Interest Bondi väärtus tähtpäevumisel 7 aasta pärast on $202.37.

HÕLPSAD OSTA

Uued Canada Savings Bond'id on müügil pankades ja investeerimisasutustes. Teil on võimalik osta bonde mitmesuguses suuruses. Ülemmäär on $25.000. Ostke omad täna!

KINDEL JA LIHTNE VAHETADA RAHAKS

Uued Canada Savings Bond'id on kindel investeering ja annab teile head sissetulekut aastast aastasse. Bonde tagab Kanada oma varangustega. Bonde on kerge rahaks vahetada, kui selleks on vajadus.

BONDIDE VALIK

Canada Savings bond'id pakuvad suurt valikut. Regulaarne intress-bond maksab iga novembri esimesel uut kõrget protsenti. Compound Interest Bond investeerib intressi automaatselt, sellega saate intressi intressilt. $100 Compound

INTRESSIMÄÄRAD EELMISTEL SEERIATEL SUURENDATUD

Intressimäär Canada Savings Bond'idel, mis ei ole veel rahaks vahetatud, on suurendatud 11% aastas alates 1. november 1979 ja 10½% igal järgneval aastal kuni tähtpäevumiseni. Bondid, mis dateeritud enne 1. nov. 1977 saavad oma suurendatud tulu sularaha boonusena, mis makstakse igal aastal kuni bondide tähtpäevumiseni. Täielik informatsioon on saadaval pankades ja investeerimisasutustes.

CANADA SAVINGS BOND'ID – PARIM VALIK KUI KUNAGI ENNE.

SELGUSETUS LEEDU PÕGENIKU ÜMBER

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — 13. sept. kadus Saksamaal Iserlohnis leedu sõudesportlane Vladislav Tshessiunas, kes hüppas ära 20. augustil Duisburgis toimunud maailma meistrivõistluse puhul kanuusõudjatele. Pärast seda on saksa massimeediumid pühendanud leedulase salapärasele kadumisele palju tähelepanu, oletades vägivaldset küüditamist. Alles nüüd 19. oktoobril andis Tshessiunas Vilnas rahvusvahelise pressikonverentsi, millest võttis osa ka Saksa TV-korrespondent Moskvas Harald Brandt. Viimane esitas Tshessiunasele järgmise küsimuse:

„Kas võite meile saksa keeles öelda, et olete vabatahtlikult N. Liitu tagasi pöördunud?"

Tshessiunas: „Ei. Võin seda teha leedu, vene ja poola keeles. Olen omal soovil kodumaale tagasi pöördunud." Ta tegi seda vene ja leedu keeles.

Brandt: „Aga peavigastused?" (Ühe anonüümse telefonikõne alusel Saksa saatkonda Moskvas pidi Tshessiunas viibima raske peavigastusega Vilna miilitsahaiglas).

Tshessiunas: „See on vale."

Seepeale uuris ja kobas sakslane leedulase pead, millel polnud nähtavaid vigastusi.

Brandt: „Kas teie oleks võinud varem kolme nädala jooksul, mil viibisite Saksamaal, astuda ühendusse nõukogude saatkonnaga Bonnis?"

Tshessiunas: „Ei. See polnud võimalik. Olin enesekontrolli alt väljas."

Brandt: „Kuidas sõitsite nõukogude saatkonnast Bonnis N. Liitu?"

Tshessiunas: „Seda ma ei soovi avaldada, välja arvatud, et mind aitasid meie diplomaadid." Ta lisas juurde: „Tahaksin elada selles külas, kus elab mu isa."

EI OLE USUTAV

Sama päeva õhtul usutleti TV-s ka Ursula Forkerti, kelle perekonnas Tshessiunas peatus Altena linnas Ruhri piirkonna lähistel. Leedu päritoluga proua ei pidanud usutavaks, et sportlane oleks vabatahtlikult tagasi pöördunud, kuna ta jättis maha paberid ja isiklikud asjad. Ta oletas ühes hiljem ajakirjandusele antud

Viimane foto Vladislavas Tschessiuna'sest.

seletuses, et Tshessiunase juures on tehtud ilmselt „ajudepesemine". „Väsinud silmad, lõtv kehahoiak ja kindlusetu hääl, milles puudusid värskus ja lõdvendatud olek. Nii näeb välja üks murtud mees. See polnud enam meie Vladislav," kinnitas Ursula Forkert.

Küsimus oli arutusel ka Saksa liidupäevas, kus SPD-fraktsiooni liider Wehner arvas teadvat nagu oleks Tshessiunas vabatahtlikult N. Liitu tagasi pöördunud. Selles kahtlesid mitmed teised poliitikud, nende hulgas ka Eestist päritolev Olaf von Wrangel, kes vihjas N. Liidus toimunud lavastusprotsessidele. Seletuse kriminaalpolitsei juurdluste seisu kohta andis ka peaprokurör Rebmann. Ta kinnitas, et on olemas fakte nii vägivaldse küüditamise kui ka vabatahtlikult tagasipöördumise kohta. Praegu on neid võimatu veel avaldada, kuna see oleks ebaseriöösne ning kriminaalpolitsei juurdlused pole veel lõpetatud. Ta lubas esitada liidupäevale rapordi 7. novembril.

Leedulaste rahvuskoondise Saksamaal poolt anti Rebmanni kasutusse helilint, mil on võetud Tshessiunase vestlus eksiilleedulaste esindajatega enne tema kadumist. Muu hulgas ütles sportlane väriseva häälega: „Võib juhtuda, et ma ei jää ellu. On palju agente ning kui neile näib, et olen neile takistuseks, siis võivad nad mind näitelavalt kõrvaldada. Selle vastu peab olema ette valmistatud, sest elatakse ainult ühe korra. Kui ma ka peaksin varem surema, siis poleks see nii hull."

VENELASTE SÜÜDISTUS

Tshessiunase põgenemislugu käsitles ka nõukogude ajakiri „Literaturnaja Gazeta", milles süüdistati nagu oleks ärahüppajat hoitud Saksamaal kinni droogide mõju all ning naguoleksid „Radio Liberty" esindajad teinud talle ettepaneku nõukogude tippsportlaste „trimmimise" saladuste paljastamiseks, et torpedeerida olümpiamänge Moskvas. Samal ajal õppis Tshessiunas Iserlohnis Goethe Instituudis edukalt saksa keelt ning pidas läbirääkimisi saksa sõudeklubidega treenerikoha saamiseks. Veel pool tundi enne seda kui ta kadumine avastati, uuris Tshessiunas Goethe instituudi õuel saksa keele õpikut.

Igatahes üks müstiline lugu. Saksa ametivõimudel on süvenenud kahtlus, et on tegemist KGB meistertöö ja osava lavastusega. Perekond Forkerti arvamise järgi võis KGB panna Tshessiunase surve alla, kuna tal jäid Leedusse maha üle 70 a. vanune isa, vend, 14-aastane poeg lahutatud abielust ja sõbratar Irene. Ta oli avaldanud kartust, et need võivad sattuda hädaohtu. Küüditamine, surveavaldus, meeltesegadus või ohvrikäik omaste pärast?

-kk

Noorte Eesti keele oskuse ankeet

on väljatöötamisel ja viimistlemisel. Ühtekokku on saabunud ligemale 400 täidetud küsitluslehte USA-st, Kanadast, Rootsist, Inglismaalt, Austraaliast ja Saksamaalt.

Ankeedi teostajaks on USA Eesti Skautmastrite Kogu juhatus. Lõplik ankeedi tulemuste kokkuvõte ühes lisa kommentaaridega saadetakse selle valmimisel eesti ajalehtedele, kesksetele organisatsioonidele ja skaudi/gaidi keskustele raamatukuuks novembril, algupoolel.

Teisi organisatsioone ja isikuid, kes huvitatud ankeedi tulemusist, võivad seda saada, kirjutades aadressil: H. Michelson, 630 Long Port Ave., OCEAN GATE, N. J. 08740, USA.

Protestiavaldus Eesti NSV Ülemnõukogu presiidiumile

Käesolevaga avaldame meie, allakirjutanud väliseestlased, protesti seoses ebahumaanse kohtuotsusega Annes af Enehielmi vastu, kes on sündinud 26. juunil 1955 Tartus ja asub praegu Tartus Väike kaare tänaval 36-3. Arvame, et kogu kohtuasi on fabritseeritud selleks, et takistada noormehe väljarändamist Nõukogude Liidust oma abikaasa juurde Soome.

Tahaksime uskuda, et ebaõiglane kohtuotsus tühistatakse Eesti NSV Ülemkohtus, kuhu Annes af Enehielm on edasi kaevanud. Positiivne lahendus Annes af Enehielmi kasuks vaid tõestaks, et Eesti NSV võimud soovivad ka tegelikkuses austada Helsingi kokkuleppeid perede ühendamise osas ja tunnustada inimeste õigust talitada oma eetiliste tõekspidamiste järgi.

Stokholmis 22. septembril 1979

Allakirjutanud ligi 30 inimest

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.
Helistada tel. 699-5295

SÜNNIPÄEVAPIDU TÄIENDUSKOOLIS

Laual särasid küünlad, sini-must-valge lipp ja suured, värsked sünnipäeva kringlid. Eesti Täienduskool tähistas oma 30. sünnipäeva.

Õpilastele, kes viimase tunni ajal saali kogusid, oli see üllatuseks. Nad istusid vaikselt toolidel ja kuulasid kõnesid.

Koolijuhataja rääkis tugevast emakeele ja eestluse sidemest. Olles kodumaad kaitsmas, Narva lähedal rindel, oli tema üksusel kohustuseks vallutada üks vene asula. Kõik ettevalmistused selleks olid tehtud, rünnak pidi algama hommikul, kindlal kellaajal. Kui üksus oli just asumisel pealetungile, kuuldus asulast kirikulaulu. Sellel laulul oli emakeelne kõla. Jah, see oli eestikeelne laul! Aga ometi see pidi olema vene asula?!

Oli küll, kuid kõik venelased olid sealt lahkunud. Paigale olid jäänud aga sealelanud eestlased. Tormijooks asulale jäi teostamata. Nii tugev oli eesti keele side!

Selles eesti koolis oleme püüdnud hoida ja kõvendada seda sidet juba 30 aastat. Üle tuhande eestlase on siit koolist saanud sõnumi: hoida eestluse sidet!

Koolikomitee esimees ütles õpilastele, et 30 aastat on pikk aeg, see on ühe generatsiooni pikkus. Eesti koole on kõikjal vabas maailmas, aga Toronto kool on neist suurim õppeasutus. Siin võime õppida vabalt oma õppeaineid, kuna kodumaal peab kool surve all üle minema vene keelele. Meie kohus on oma esiisade kultuuri pidada ja edasi kanda. Samuti peame oma kooli head nime hoidma.

„Teie vanematel oli raskem olukord," ütles kõneleja. Nad pidid õppima inglise keelt kui uut keelt, ka emakeelt tuli neil samal ajal õppida. Kolmkümmend aastat tagasi oli olukord palju raskem. Kool asutati kolmekümne kahe õpilasega, kolme klassi ulatuses, kiriku kõrvalruumidesse. Kool suurenes pidevalt.

1950. a. sai kool omale nimeks: Toronto Eesti Seltsi Täienduskool. Kolmekümne aasta jooksul on kool tegutsenud viies eri majas. Siin, Eesti Majas, oleme viibinud üheksateistkümmend aastat. Õpetajate arv on olnud nelikümmend kuus. Praegu töötab kooli juures üksteistkümmend õpetajat.

Esimene koolijuhataja oli Ellen Martens. Talle järgnesid Henn Ründva, Valdek Lenk, Oskar Paas ja siis teiskordselt Henn Ründva.

Saalis kõlas ühine laul: „Veel kõlab meie laul sulle, me Eesti.

Pikk on küll võõras tee ja pikk on ootus, kuid eesti südames ei kustu lootus!"

Hella Leivat

T.E.S. Lasteaia mardipidu Eesti Majas. „Mardisandid" laulavad Leena Tiismanni juhatusel. All, paremal: Leida Mae mängib miniatuurkandlel. Vasakul: V klassi kasvandikud pärast „paraadi" maitsevad marjamahla ja küspiseid. Vasakult (kellaosutit jälgides), Mart Tabur, Ingrid Laar, Tarmo Saks, Hanno Raudsepp, Taimi Petersoo, Marcus Kolga, Sven Linkruus, Andres Abe, David Hogg, Mark Loit, Kalju Kurn, Leida Mae ja klassijuhataja Maret Pajo (seisab taga). Foto — O. Haamer

New Yorgi kroonika

EESTI ELUAVALDUSED VAJAVAD AKTIVISEERIMIST

New York oli aastakümneid tagasi väga elav ja tugev eestlaste keskus, kus rahvuslik, kultuuriline ja usuline elu oli elav. Seda oleks nüüd 1979 aasta sügisel raske väita. Aktiivsete ja eestluse väärtustes teadlike juhtivate inimeste auks peab ütlema, et nad teevad suuri pingutusi, et mugav elu ja suurlinna tülikad liiklustingimused ei tekitaks olukorda, kus koorid peavad võitlema oma palja olemasolu pärast, kultuurilised üritused toimuvad liiga väikselt osavõtjate arvule ja nimekad ja heade võimetega kirikuõpetajad peavad küsima, kas on vajalik igal pühapäeval pidada New Yorgis kahes Manhattani kirikus jumalateenistusi või oleks palju otstarbekohasem külastada väiksemaid eestlaste keskusi, kus hea meelega kuulatakse eestikeelset jutlust?

☆

Eestlaste arv New Yorgis ja eeslinnades ja linnale lähedastes Long Islandi ja New Jersey osariigi keskustes on küllalt suur, et nad võiksid ka väiksemate, kui sisukate kultuurilis-muusikaliste sündmuste puhul täita Eesti Maja peasaali viimse võimaluseni. Kuhugile ähmasesse minevikku näib olevat vajunud aeg, mil suure õhinaga kõneldi sellest, et Empire State pilvelõhkuja läheduses asuv Eesti Maja on liiga väike. Nüüd on ajaratas teinud oma ringkäigu. Vaestest põgenikest, kes elasid Manhattani ja Bronxi ja Brooklyni odavates korterites, on saanud lahedates tingimustes elav keskklass, kes on olnud eestlaslikult visa ja töökas ja hästi edasi jõudnud, kuid kelle vaim ja süda on muutunud liiga mugavaks. Võis arvata, et Kodu Eestist lahkumisel 35. aastapäeva meenutamine ja tähistamine toob pisut elavnemist, kuid senini ei ole seda märgata.

☆

Vahepeal elas New York ja ka selle eestlaskond kaasa ausa ja targa talupojanäoga poolaka külaskäigule, kes kandis kristlaskonna kõrgeima juhi, Rooma-katoliku Kiriku paavsti nimetust ja võitis inimeste südameid oma inmlikkuse, südamesoojusega ja ka tõsidusega, millega ta oma usulisi ja eetilisi seisukohti väljendas. Ameerika ajakirjanikud ühtusid oma vaateis, et ükski president ega kuningas ei oleks suutnud võita lühikese ajaga sellist pooleholdu nagu tegi seda raudeesriide tagant valitud paavst. Ta ei ütelnud odavaid meelitusi, vaid nii mõnigi kord valusat tõtt. Ja nii tema oma usukaaslased ja ka protestandid ja isegi juudid kuulasid teda hea meelega ja kinnitasid, et nad on selle mehe sõnadest saanud kasu. Inimesed kogesid isiklikult ja eriti ka televisiooni ja raadiosaadete kaudu, et kristlik usk ja kirik on tänapäevalgi suurim jõud ja inimkonna parimate väärtuste esindaja, mida ei suuda kõrvaldada ei ida kommunism ega lääne pinnapealsus ja väliste asjade ülehindamine. Huvitavaks kogemuseks oli, muidu külmavõitu laadiga New Yorgi eestlased elasid sooja südamega kaasa paavsti külaskälgule.

☆

Usupuhastuspüha peaks eestlastele olema eriti sel aastal tähtis püha, kuna esimese Eesti Piibli ilmumisest möödub tänavu 240 aastat. Varsti pärast kohutavalt laastavat Vene—Rootsi vahel toimunud Põhjasõja lõppu, ilmus a. 1715 põhjamurdeline Uus Testament ja a. 1739 said eestlased täispiibli selles keeles, mis sai kõiki eestlasi ühendavaks kirikliikuks, kirjanduse ja kultuuri keeleks. Seda suure tähtsusega raamatut on avastatud mõningates eksemplarites ka Põhja-Ameerika kontinendil, kuhu see toodi perekonna-piiblina vanade väljarändajate poolt. Nende haruldaste raamatute koht oleks pühapäeviti USA ja Kanada eesti kirikute altaritel. Usupuhastuspüha tähistatakse New Yorgi Lexington Ave. kirikus erilise pidulikkusega, kuna samal 28. okt. pühapäeval vanim ameerika eesti kogudus tähistas oma teeneka hingekarjase praost Rudolf Kiviranna 40. aasta ametijuubelit. Noor usuteaduse magister alustas Tallinnas tööd 1. jaanuaril 1939, olles mõned päevad varem ordineeritud EELK õpetajaametisse. Juubelipidustusest pidi osa võtma EELK Peapiiskopi ja Konsistooriumi esindajana piiskop Karl Raudsepp Kanadast, kes seda ei saa teha haigestumise tõttu ja praost Aleksander Hinno USA-st. New Yorgis on hea kirikliku koostöö väljenduseks, et kui ühel kogudusel on suurem tähtpäev, siis jätab sel puhul naaberkogudus oma jumalateenistuse ära. Nii toimub see ka 28. oktoobril.

☆

New Yorgi eesti kunstnikud on näidanud teistele aladele head eeskuju hoolsa loomingulise tegevusega, millest on välja kasvanud väatamisväärsed ja eesti kunsti tutvustavad nähtused. Hea vastuvõtu osaliseks said kaks sügishooaega avavat kunstinähtust. Kuigi mõlemad õhtud olid vihmatormised, oli Richard Sööti ja Ilse Leetaru näitustest Eesti Maja peasaalis osavõtt rõõmustavalt rohkearvuline. Richard Sööt pakkus kunstilist elamust eriti oma Kalevipoja-aineliste maalidega, siis on Ilse Leetaru astunud esile silmapaistvate võimetega graafikuna. Lähemal ajal toimub Lexington Ave. kirikusaalis eesti kunstnike Ex Libriste näitus, kus on võimalik näha üht kõige rikkalikumat kogu sellelt alalt, mis kuulub arst dr. August Okasele.

VAATLEJA

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.
Töö kiire ja korralik.

H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

FINN-AUTO
TEEN KÕIKI MEHAANILISI PARANDUSI
(mitte keretöid)
3323 DANFORTH AVE., TORONTO — TELEFON 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

SPORT

LASKERAJALT

Toronto Eesti Maja laskerajalt leiab igal õhtul laskureid. Võib kohata vanameistreid, suurmeistreid, noori, vanu, poisse ja tüdrukuid. Kõigil on üks ühine eesmärk ja siht — ESTO '80. Toronto Eesti Püssi & Püstolklubi on pidevas lasketreeningus, et ettevalmistada ja välja valida paremaid laskureid Eesti Päevade ajal toimuvaks suurvõistluseks. Ettevalmistused toimuvad vastavalt Stokholmist saadus eeskirjadele, üleb Eesti aegne suurmeister ja Toronto laskurite üldjuht Voldemar Kana.

Laskesport nõuab peale aja ja närvipinge palju majanduslikku panust. Iga lask maksab raha ja pauke on väga palju enne kui selguvad parimad laskurid, mees ja naiskondade koos-seisus. Laskuri edu oleneb püsivast, sihikindlast treeningust ja suurimast rahust tulejoonel seistes, nii õpetab ja tiivustab Voldemar Kana oma kasvandikke.

Klubi teeb oma parima, et aidata laskureid laskemoona ja märklehtede arvetega. Abi tahetakse anda ka majutamise probleemide lahendamisel. Noorlaskurite puhul on tarvilik vanemate nõusolek Rootsi sõiduks koos majandusliku toetusega. Laskerajalt kuuldub, et kõik on ESTO kutset kuulnud.

Et edukalt läbi viia laskeharjutusi ja abistavat kätt pakkuda Kanada eestlaskonna au kaitsvatele laskuritele, korraldatakse 17. novembril algusega kell 19.30 Toronto Eesti Maja suures saalis peo-õhtu noorte poolt täidetava rikkaliku eeskavaga. Kohal on Tallinna Festivalis valitud Miss Tallinn — Susan Suit, Tiiduse võimlejad, Liidia Tori, tenor Meinhard Niinvee ja teised. Tantsuks mängib sõjas karastatud Georg Iltal ja tema orkester.

Laskurid loodavad, et eesti ühiskond siin annab laskespordi viljelemiseks samasuguse toetuse, nii vaimselt kui majanduslikult, kui seda anti kodumaal Eesti võidukatele laskuritele. Peol avaneb võimalus külastada võistlusrelvade näitust mida korraldab kanada rahvusmeeskonna liige ja Toronto politseiseersant Arvi Tiniits või kirjaniku nimega Arvi Kork.

elna

Robert Vellend lumele suusatama

Pärast kahekuist tugevat kuivamaa treeningut sõitis meie suusk-jalgrattur Robert Vellend 13. okt. kolmeks nädalaks Jasperisse igilumele suusatama.

☆

Pühap., 14. okt. Dagmari lähedal toimunud Toronto ümbruskonna viimasel orienteerumisvõistlusel tuli Theo Vellend M50 klassis esikohale. Theo on sel suvel võtnud osa viiest võistlusest, tulles kaks korda esimeseks, ühe korra teiseks ja kaks korda kolmandaks.

ELAV BALTI KOMITEE POLIITILINE TEGEVUS DETROIDIS

DETROIT (M. E.) — Balti Rahvuste Komitee Detroidis laiendas juriidiliselt oma tegevuspiirkonda kogu Michigani Osariigi pliresse milline otsus võeti üksmeelselt vastu küüditamise mälestusaktusel 17. juunil.

See otsus tasus, sest uus senaator Carl Levin sõitis Venemale USA delegatsiooni liikmena ja tema ametkonna soovil teostas Balti Komitee juhatus kogu Michigani ulatuses andmete kogumist nende isikute osas, keda Vene okupatsiooni valitsus ei lase välja Balti riigest. Kuna ajaliselt aktsiooniks oli aega vaevalt õhtupoolik, siis ERKÜ ja Balti Komitee juhatuse liige R. Tralla pidi tegema järelpärimisi, et saada andmeid. Ta lisas ka nimistusse Tartus eluneva Teet Papsoni nime, kelle soomlannast pruut saadeti tagasi Tallinna sadamast. R. Tralla seletas telefoni teel seda senaatorile ja nagu viimane oma kirjas kinnitab, on ta Moskvas vastava nimistu üle andnud. Viisa ja Immigratsiooni Registratsiooni Osakonna ülemale Ovchinnikov'le ja Leonid Brezhnev'ile. Kuna sen. C. Levin'i isa on juut ja sündinud Venemaal, siis puudutavad inimõiguste ja kodakondsuse küsimused ka tema perekonda.

Teine positiivne kohtumine toimus kongressiliikme James J. Blanchard-'iga tema Detroidi ametiruumes, kus iga balti rahvuste esindaja esitas vajalikke soove ja andmeid nende kodumaadel valitsevast olukorrast! R. Tralla esitas andmeid meie kodumaa ülevenestamise osas just Olümpia regata ehitustöödele toodavaist venelasist ja tuumrelvade talletamist Eestis. Ka R. Tralla esitas inimõiguste rikkumise okupeeritud Eestis ja käsitas raskenevat toitlustamisküsimust. Ka puudutas tema kunstiliste gruppide saatmist USA-sse.

Lätlased esitasid ka oma pealinna ligidusse sõjasadamate ehitamise ja Pillaus olevat tuumrelvade rünnakbaasi küsimuse.

Leedulastel on raskusi oma usuliste küsimuste osas ja üldise venelaste sissevoolu tõttu tekkib samuti ka neil raskusi oma rahvuspoliitilise seisundi kaitsmisel, nagu seda on eestlastel ja lätlastel.

Kongressiliige J. Blanchard andis oma nõusoleku ühineda H. Con. Res. 147 toetamise osas Kongressis.

NÕUTAKSE AARE VALLISTU VÄLJALASKMIST

STOKHOLM — Kohe, kui sai teatavaks järjekordne Helsingi kokkulepete rikkumise juhtum Eestis — tartlasele Aare Vallistule väljasõiduloa äraütlemine, näitasid väliseestlased sedakorda üles erilist solidaarsust ja abivalmidust protesteerimaks Nõukogude võimude omavolitsemise ja seadusetuse vastu Eestis.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile ja siseministrile saadetud protestidele oli alla kirjutanud 35 väliseestlast Stokholmist, Lundist, Malmöst. Lähetuses öeldakse:

„Käesolevaga avaldame meie, allakirjtuanud väliseestlased Lundist ja Stokholmist oma nõrdimust ning pahameelt seoses sellega, et 3. oktoobril 1979 keeldus väljasõidukomisjon Tallinnas väljarändamisluba andmast tartlasele Aare Vallistule ühinemaks oma abikaasaga Soomes. Kõigepealt rikuti seadust sellega, et vastusega venitati ja lõpuks anti koguni eitav vastus, mis meie arvates on sihilik Helsingi kokkulepete rikkumine perekondade ühendamise osas ning kipub taas tõestama, et väljarändamine pole Nõukogude Liidust mitte vaba.

Loodetavasti siiski parandatakse see viga ja Aare Vallistule antakse juba kõige lähemal ajal väljasõiduluba, mis tõestaks vaid Nõukogude võimude häid kavatsusi austada Helsingi kokkuleppeid ka tegelikkuses."

Aare Vallistu ise teatas, et ta on jahmunud sellest otsusest, kuna ta pole iialgi huvitunud poliitikast ega kavatse poliitilise tegevusega ka tulevikus tegelda, vaid hoidub säärastest asjadest võimalikult kaugemale, kuna need ei sobi tema vaimsete vaadetega. Ka oli ta imestunud, miks vastusega nõnda kaua üle aja viivitati. On teada juhtumeid, kus Nõukogude kodanikele Tallinnas on antud väljasõiduluba koguni kolme nädalaga või poolteise kuuga. Tema pidi aga ootama kolm kuud ning lõpuks saama äärmiselt ebameeldiva üllatuse osaliseks. Ta on omakorda esitanud vastavatele Nõukogude organitele protesti.

Ka soomlased on Aare Vallistu väljasõidukeelule reageerinud protestiaktsioonidega ...

Varem on väliseestlased protesteerinud Teet Papsoni ja Annes Hermann-Enehielmi ebaseadusliku kinnimõistmise pärast.

Balti memorandum UN-i

Lisaks BATUN-UBA-lt UN-i peasekretärile antud memorandumile ühenduses 45 vabadusvõitleja protestiga Moskvas, saatsid selle ühiselt K. Waldheimile ka Eesti peakonsul saadiku ülesannetes E. Jaakson ja tema kolleegid A. Dinbergs Läti ja S. Backis Leedu Vabariigi nimel. Selles nad ühtlasi rõhutasid, et nemad kui märgitud kolme Balti vabariigi diplomaatilised esindajad USA-s tälelikult toetavad mainitud protesti eesmärki.

Hävitavad sügistormid USA idarannikul

Sellel sügisel on Bostoni ja Washington D.C. vahel olnud rohkelt raskeid ja kohati teatud paikades ennenägematuid suuri torme. Neist ilmus teateid uudistemeedias aga nüüd on saabunud lähemaid teateid ka sellest, et need tormid siin-seal on tabanud eestlasi. Mitmesuguseid kergemaid kahjusid on olund peagu kõikjal, kas purustatud katuste, elektriühenduste, murdunud puude või keldreissa tunginud vee läbi. Suurem ja isegi omapärane torm ründas septembris Põhja-N. Jerseyd, mille servad tegid laastamistööd ka mujal ümbruses, kaasaarvatult New Yorgi linnas. Bergen Countys kiskus torm juurtega välja umbes tuhat (!) suuremat puud. Mõned kaasmaalased on olnud elektrita üle 24 tunni, River Edge'is langes suur puu V. Põhi perekonna elumajale, purustades hoone ülemise osa. Üks teine kaasmaalane seletas, et see torm on kiskunud nende kodu tagaaias kõrge 25 a. vanuse puu juurtega välja ja paisanud selle maha. Samas 10—15 meetri kaugusel ümberringi torm ei ole midagi puutunud, isegi pesupuul kinnitamatult kuivama asetatud ja ööseks veel välja jäänud käterätikud j.m. pesu ei olnud imelikul kombel mitte ära lennutatud vaid rippunud seal rahulikult edasi. Sama puude haaramise moodus on esinenud enamikus ka mujal, kusjuures hüplev tormikäsi on neid noppinud saja, vahest mitmesaja meetrilise vahemaa järele, ikka üksikult. See ei olnud tavaline keeristorm ehk tornaado. Paljud kaasmaalased ütlesid, et tormi laastamistöö ajal on nad isegi rahulikult maganud, on kuulnud küll rasket öist vihmasadu aga mitte puude murdumist või maa seest ülestõusmist ja langemist, mida märgati hommikul.

Mõni nädal hiljem, oktoobri algul oli aga suur keeristorm Connecticutis. Kohutav aga suurema ime kombel inimesi ellu jätnud õnnetus tabas seal eriti Windsoris elunevat mag. Rein Piheli perekonda ja nende elamut, kusjuures viimane koos enamiku sees olnud mööbliga pühiti ülevaltpoolt alusmüüri pea jäägitult minema. Nende kaks väikest last olid hoone alumisel korral varajasel pealelõunal tegemas koolitööd kui nad valjuks muutunud tuule kartusest hüüdsid keldrikorral oleva ema ülesse. Mõni hetk hiljem paisati nad kolmekesi koos tormist haaratud majaga 15 m eemale. Keeristorm viis sellel majaosa seesolnuga, jättis aga iine kombel ellu ja isegi ka suuremate vigastustega Helgi P. koos lastega. Ta abikaasa oli õnnetuse ajal töös. Neile anti hiljem riigi poolt ajutiseks elamiseks trailer-maja ja katastroofi ohvreile on lubatud anda hävinenud varanduse arvel majanduslist kompensatsiooni. Sama tormi ajal oli mitmesuguseid vähemaid kahjusid ka real teistel selles piirkonnas ja ka Long Islandil elunevatel eestlastel.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

T.E.S. Täienduskeskkooli 15. aastapäeva tähistamisel panevad kringlilõikamiseks käed kokku H. Lupp, Sindi Härm (I kl. õpil.), Maret Kapp (I lennu lõpetaja) ja E. Marten — koolijuhataja.
Foto — O. Haamer

TÄIENDUSKESKKOOL TÄHISTAS 15. AASTAPÄEVA

Reedel, 26. okt., pärast esimest koolitundi, kogunesid T.E.S. Täienduskeskkooli õpilased ja õpetajad Eesti Maja noorteruumi, et tähistada kooli 15. aastapäeva. Koolijuhataja Edgar Marten tervitades koosviibijaid, kriipsutas alla koolis valitsevat harmooniat ja sõbralikku vaimu ning andis üle tervitused esimeselt koolijuhatajalt Oskar Paasilt.

Koolikomitee esimees, H. Lupp oma kõnes andis ülevaate kooli asutamisest. Kool algas tegevust 2. okt. 1964. aastal 12 õpilasega, pärast kahte nurjunud asutamiskatset. Õpetajaks oli Jaan Kõks. Mõned õpilased jäid peagi eemale, kuid 1966. a. kevadel lõpetasid I lennuna 7 õpilast. Aastate jooksul kasvas õpilaste arv 120-ni.

Kooli asutamise põhjuseks oli, et eesti keele õppimine ei katkeks algkooli lõpetamisega, et algkoolis loodud sõprussidemed ei katkeks ja oleks võimalik luua uusi ning järjest olulisemaks muutuv vajadus juhtkonna vahetuse järgi eestlaste organisatsioonides ja õpetajate järelkasvu küsimus.

Tagasi vaadates viieteistkümneaastasele kooli tegevusele, leidis H. Lupp, et koolis on käinud umbes 500 eesti neidu ja noormeest, 14 lendu on andnud üle 350 lõpetaja. Koolis õpib praegu ligi 100 õpilast. Paljud lõpetajad on omavahel abiellunud ja väga paljud võtavad osa eesti organisatsioonde tegevusest. Mitmed kooli lõpetajad on tegutsenud juba õpetajatena.

Esimeseks koolijuhatajaks oli Oskar Paas (4 aastat) ja praegu on koolijuhatajaks Edgar Marten (11 aastat). Õpetajaid on koolis 12. Koolil on hea nimi nii eesti ühiskonnas kui ka Kanada haridusosakonnas, sest kõigeks selleks olete teie kaasa aidanud oma hea koduse kasvatusega, huvi ja edasipüüdlikkusega õppimises, arusaamisega eestluse probleemidest ja hea omavahelise läbikäimisega. Sooyin Teile selleks jätkuvat edu, sest olete meie ühiskonna rahvuslik uhkus ja lootus, kellest oleneb eestluse tulevik vabas maailmas ja eesti rahva vabadus kodumaal. Õnn olgu teiega!" — lõpetas H. Lupp oma aktusekõne.

Aktusel viibivad ka kaks esimese lennu lõpetajat Maret Kapp ja dr. Jaanus Marley õnnitlesid kooli juubeli puhul.

Järgnes pidulik sünnipäevakringli lõikamine ja selle järele kohv.

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR
2670A Yonge Street, Toronto, Ontario M4P 2J5
(Sissekäik Lytton Blvd.)
Eesti vanim kinnisvarade vahendusfirma
TOOMAS MANKIN tel. büroos 487-4477
kodus 447-3782 ja 447-2017

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Ülevaatefilmid Eesti Päevadest

Eeloleval pühapäeval, 4. novembril avaneb võimalus näha K. A. Lehela filme Eesti Päevadest mis annavad hea ülevaate 1972 ja 1976 aastal toimunud pidustustest, meenutades neid unustamata suursündmusi nii värvis kui helis. Kogu sündmustik on filmitud koos helilindistamisega. Edasi tuleb esitusele Stokholmi reisifilm mis viib linna vaatamisväärtuste juurde koos eestikeelse tekstiga.

Filmid on suure eduga olnud ekraanil nii eesti kui ka kanada publikule ning saanud hea arvustuse osaliseks. Üks Kanada filmikriitikutest ütles — nüüd ma alles saan aru mis tähendab vabadus ja vabadusnõue — see on „Estonians".

Realistid olid koos

Tallinna Realistide Koondis Kanadas pidas oma järjekordse koosviibimise möödunud reede õhtul Tartu College'i ruumides. Tähistati kooli 98-ndat aastapäeva ja meenutati koolíaegseid sündmusi. Tervitusi seks puhuks olid saatnud realistid Ameerikast, Montrealist, Inglismaa Londonist ja E. Vesk'i poolt oli meeldivaks üllatuseks tervitus endise võimlemisõpetaja Resev-Resel'i tütre poolt, kes momendil viibis Torontos. Ta oli sellest koosviibimisest ajalehest lugenud ja palus oma isa mälestuseks tervitada kõike realiste. Tema alaline asukoht on Soomes, saatuse tahtel juhtus ta momendil siin olema ja koosviibinud realistide poolt suurim ja sügavam tänu talle selle tervituse eest. Koos oli 21 realisti ja aeg möödus kiiresti elavas vestluses.

„ESTO '80" Kanada sporditoimkonna

koosolek oli Eesti Majas kolmapäeval, 17. okt. Koosoleku kokkukutsujateks olid Jaak Järve ja Lembit Joselin. Koosoleku päevakord: 1. Võistlusala juhtide määramine, 2. Registreerimine (osavõtjate), 3. Programmid igas grupis, 4. Propaganda — rahva huvi äratamine, 5. Toetuste taotlemine sõiduraha osas, pöördudes rahva poole annetuste saamiseks, 6. „Kalevi" spordiklubilt abi taotlemine, 7. Kohalalgatatud küsimused.

Võistlusala juhtide määramisel jäi lahtiseks kergejõustiku ala. Teiste võistlusala juhtideks määrati: Tennis — Jaan Lents, Ujumine — Alfred Laning, Male — Lembit Joselin, Bridžh — N. Küttis, Võrkpall — Karin Simson, Korvpall — Harry Liiv, Laskmine — V. Kana. Lahtiseks jäid jalgpall ja lauatennis.

Värvitrükis Eestit tutvustav voldik

Eesti Rahvuskomitee väljaandel ilmus äsja USA-s värvitrükis voldik ESTONIA - ESTLAND - ESTONIE - EESTI, mis on nägus, tabav ja ajakohane levitamiseks kõikjal Eesti vabadusvõitluse otstarbeks. Taolise kvaliteettrükise järele tunti kauast vajadust, mille nüüd viisid teoks ERKÜ kolm naisliiget — Gilda Karu, Mari Linnamaa ja Maria Pedak-Kari, kuna graafiline kujundus on rakenduskunstnik Jaan Born'ilt. Seitsme õnnestunud foto kõrval on selles veel miniatüürne Läänemere ümbruse kaart, Eesti lipuvärvid ja karrikaturist Edmund Valtmani „The man who came to dinner..." (ahne punavenelane töitu kugistamas eestlaste leivalaualt). Ekstraktne tekst annab vajalised andmed Eesti ja eestlaste kohta, Eesti ajaloost, kultuurist, käekäigust II Maailmasõjas, okupeeritud Eesti olukorrast tänapäeval ja lõpeks Ameerika eestlastest. Tagaküljel on veel andmeid Eesti kohta käiva inglisekeelse kirjanduse üle.

Ees mainitud kolm naisautorit on kõik väljaspool Eestit üleskasvanud. Nende õnnestunud töö demonstreerib ka ERKÜ elujõudu, et selles on rakendatud noori, kes tegutsevad väljalangeva vanema põlvkonna väärikate järglastena rahvuslikus töös.

NÕUANDE VEERG

KÜSIMUS: Millise rahva jumalus oli Odin? Vaidlesime sõbraga selle üle, entsüklopeedìast ei leidnud seda nime.

VASTUS: Nähtavasti kõik entsüklopeediad ei ole nii täiuslikud, et kõik vanad jumalad oleksid esindatud. Vikingite ajajärgul s.o. 8—9—10-sajandil oli Odin Skandinaavias, peamiselt siiski Taanis, sõja ja surnute jumalaks. Teda kujutleti vana mehena kellel üks silm, oma teise silma olevat ta vahetanud võimaluse vastu juua igavese tarkuse allikast, ratsutamas 8-jalgsel hobusel ja viibutamas mõõka. Jutud räägivad, et ta sõlmis lepinguid kuningatega, tõotates neile sõjalist võitu kui nad loovutavad oma langenute hinged temale. Sellise lepingu olevat ta tahtnud teha ka Taani kuninga Haraldiga, läinud aga temaga riidu ja tõuganud ta sadulast nii, et kuninga oma mõõk läbistas teda kukkudes. Lahingutes oli Odin alati kohal, hirmutades neid kes talle ei meeldinud ja julgustades oma lemmikuid. Arvati, et kaelas kandis ta kuldset võru ja sellepärast kandsid ka mõned sõdurid kuldseid võrusid, lootes nii olla Odin'i lemmikuiks. Odini, kuningriik oli Valhalla ja arvati, et see asus maa all. Tihti põletati surnuid, sest usuti, et nii nad jõuavad kiiremini Valhallasse.

KÜSIMUS: — Mu tütrel olid jalad paistes. Käis arsti juures ja sai mingisugust rohtu mis tõmbab vee kehast välja. Nüüd pole küll jalad paistes, kuid ta jääb iga päevaga peenemaks. Muretsen väga ta pärast! Mida peaksin tegema?

VASTUS: Tänapäeva noortel on saledus väga tähtis, ja et seda saavutada või hoida näljutatakse end. Pikema näljutamise tagajärg on alatoitlus, sellega kaasuvad paistes jalad, kõhuvalu, raske hingamine, südame puperdus ja muidu väsinud olek. Muidugi ei pruugi need sümptoomid esineda kõik korraga.

Alatoitlus on tänapäeval tavaline haigus. Selle all võivad kannatada üksinda elavad inimesed kes ei viitsi palju keeta, aga ka dieeditajad ja väga tihti ka alkohoolikud. Katsuge saata oma tütar teise arsti juurde, sest nähtavasti pole see rohi temale hea.

Soovitan tal lugeda ka raamatut: Adelle Davis: „Let's Eat Right to Keep Fit".

(Küsimused saata: Aino Läänemets, c/o „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6)

EKK muusikavõistlus

toimub eelmise aasta eeskujul veebruarikuu algul. Võistlusklassid on seekord jagatud vanaduse järgi ja iga osavõtja valib esitatavad palad ise. Klaveri- ja lauluklassis on nõutav eesti helindi esitamine. Informatsicon ja registreerimine: Margit Viia, tel. 222-6359.

Skautide ja gaidide malevate orienteerumispäev

toimub laup., 3. nov. kl. 10.00 kuni umbes kl. 13.00. Kogunemine Sunnybrook pargis „Snack Bar'i" ees.

PONTIAC
PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

Ajakohased loengud isiklikust rahandusest

Toronto baptisti koguduse juures tegutsev Esto Kristlik Kool ja Keskus korraldab 2. ja 3. nov. ajakohase loengute seeria „Kuidas elada hästi vähemaga", mis käsitab isiklikku rahandust. Lektoriks on Rev. Raymond Cross Trentonist ja ta kolm loengut kannavad järgmisi pealkirju: Reede, 2. nov., kl. 8.00 õht. — „Erisuhtumisi rahandusse". Laup., 3. nov., kl. 6.00 õht. — „Sissetulekud ja investeerimine" ja kl. 7.30 õht. — „Väljaminekute kontroll". Rev. Cross ehitab oma rahandusmajapidamist Piibli õpetusele, on seda isiklikus elus ära proovinud ja leidnud väga efektiivse olevat. Eriti praegusel inflatsiooni ning majandusliku ebastabiilsuse ajal soovitab lektor igale kristlasele ning ratsionaalselt mõtlevale inimesele isiklikku finantseerimist, mis on kindlatest põhimõtetest juhitud. Tulemused olevat üllatavad — head elu on võimalik saavutada vähemate väljaminekutega. Raymond Crossi loengud on ingliskeelsed, vajaduse korral antakse kõnedest lühike eestikeelne kokkuvõte. Sissepääs tasuta. Kaaseestlased on lahkelt kutsutud. Serveeritakse kohvi.

TEDAANNE

EKKT aastanäitus lõppes. Kunstinäituselt omandati Helmi Herman'i „Lilled I", Kai Kääridʼi „Kuldne sära", Jaan Miljan'i „Puu vee äärес" ja Benita Vomm'i „Ema ja laps".

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Eha Tarmet Toomberg

MOEKIRI, MIS MEENUTAB TALVE

Invaliide toetav naisring kuulutab meile oma traditsioonilise moenäitusega külma tulekut. Pühapäeval, 28. okt. oli Eesti Maja suur saal, sõna tõsises mõttes, täiskiilutud rahvast, kest huviga jälgis moeparaadi.

Saali sisenedes nagu lootsid dekoraatorilt sügis-kuldseid lehti. Üllatus oli seda suurem kui lavalt tervitas õitsev, kevadine Louvre rahvamuuseumi park. Aga need lilleehtes teerajad ei olnud ka mitte sealt, sest siin-seal ilutsesid Kreeka taidurite kujud. No, ja, kunstnik A. Mihkelso nägi üle sügise juba kevadet!

G. Iltal'i kapelli kerge, mahe tantsumuusika oli haruldane nauding terve õhtu vältel. Teadustas Tiina Tuvike.

Segavalt mõjus see, et koordineerimine jättis soovida. Moenäitusel on oma reeglipärane ülesehitus, mis algab spordiriietusega kuni kulgemisega tippu — elamuslikkudesse õhtutualettidesse. Tänavu oli kõik segipaisatud. Ka kavalehed puudusid ja nii mõnegi esineja nimi jäi ütlemata.

Tänavusest moest, mis vahest jätab küsimuse, kas ese sobib pidule või magamistuppa, olid meie daamid teinud parima valiku. „Hemline" — alaveer käib pidevalt üles ja alla. Üks viiest Pariisi moemajast tegi katset „minikleitide" tagasitoomisega. Naised ei järgnenud sellele, kuigi materjal on praegu väga kallis.

Domineerivad värvid on praegu must, beesh mitmes toonis, ploomivärv sinihall, hallikas diskreetne lilla, mahe roheline ja kirsi hallikas toon. Väga meeldiv värvi-skaala, mida esinejad olid hoolega jälginud.

Meie kõige olulisem ese on praegu soe talve mantel. Nende joon on A või sirge. Riie on väljaspool ja karusnahk voodriks. Linda Liigand'i hallikas tormimantel oli rikkaliku nahk voodri ja suure kraega. Linda Kukk elegantses mustas mantlis, millel märgatavad õlatäidised. Õlajoon kuulub õgvendamisele ka kostüümidel. Tiiu Roiser oli huvitavas triibulises nahk mantlis. Vaheldusid suitsu-sinihall matt ja läikiv triip, mis kitsenesid vööjoonel ja laienesid all vastavalt A joonele. Avar krae ja ilus suur müts olid helehall (põhitoon valge) rebasest. Anne Pajuäär esines nahkmantlis, karusnahk seepool ja hiljem kandis terve õhtu kalleimat eset — naaritskasukat — millel oli eest seotav vöö. Täiendavalt mõjusid elegantsed, kontsal kuldtriibuga, säärikud. Linda Saarniit, üllatas konservatiivse inglasliku moejoonega sooja, bees, topsulisest materjalist mantliga ja samast materjalist sonimütsi, mida kandis oma kaunitel blond lokkidel ja mitte moekohaselt otsmikul. Esitatu oli Londoni Carnaby tänava suurmood, mis algas töölisklassist ja on nüüd tee leidnud kõrgesse seltskonda (printsess Anne).

E. Palo kandis villast, burgundveini, sirgjoonelist mantlit koos mustade „cowboy" säärikutega, milledel rikkalikult kuldkette. Liiga kaunid Toronto talvisel tänaval kandmiseks! Kadi Lukk'i hallikas roheline talvmantel ol tagant sügava voldiga. Maiki Andre'l ilus soe Islandi komplekt. Sandra Reiman'i rakuun kasukat nägime mineval aastal ja veel teisigi.

Invaliide toetaval naisringil ei ole mingit muret järelkasvu suhtes. Kui üks vana langeb reast välja, siis astub nähtavasti kolm uut asemele. See ilmnes moeparaadil uute esinevate noortega. Neil tuleks aga gälantset moe demonstreerimist õppida Linda Liigand'ilt, kes on kahtlemata selle ala prefektsionist. Ujub kui kala vees, ei ühtegi ülearust liigutust, ei ühtegi eksivat pilku!

L. Liigand'i tualetid olid peensusteni viimistletud. Must vest, roheline seelik, musta suure seosega taga, meenutas ilmselt Givenchi originaali (seelik oli vaid kitsam). Midagi nii head näeb väga harva, nagu oli Linda must gala õhtukleit, mis kuulub diplomaatkonda — paljal seljal vaid diplomaadi pael, täienduseks õrn õhuline kübar ja diskreetselt kulda. Kostüümi kübaral pikk moodne sulg.

Eesti Invaliide Toetava Naisringi moenäituse mannekeenid. Vasakult: Elva Palo, Linda Saarniit, Kristina Valter, Anne Pajuäär, Sandra Reiman, Linda Liigand, Maiki Andre-Lupp, Linda Kukk, Eda Ader, Silvia Reiman, Anne Orunuk, Tiiu Roisar, Pia Kiilaspea, Ellen Valter, Kati Look.
Foto — Erik Liigand

Linda Saarniit võlus meid oma sooja, vaarikavärvi, seotud vööga teatri kleidis. Kleidimaterjalist tagasihoidlik lill soengus. Unustamata kaunis oli suur, kahejärguline õhtukleit ballisaalis kandmiseks. Kaelas kuldkeed ja huvitav julge must pärli ehe.

Anne Pajuäär on naisringi tõsine töötegija, kes suure hoole ja armastusega valib, mis temale sobib. Kui palju oli kulutatud töötunde mustale shiffon, pitsidega kleidile, mille käised olid küünarnuki puhviga. Töö tehniline raske ülesanne oli laitmatult läbi viidud. Väga nooruslikult mõjus Anne hele-hall jersey-kostüüm, mida kandis veinipunase, kõrgekraega pluusiga. Seelikul moodne lõhe.

Sügiskostüüme esitati suhteliselt palju. Anne Orunukk kandis mitmeid ilusaid inglis kostüüme. Kõige paremini sobis pruun-punakas püstkraega pidulikum kostüüm, millel oli roosa sügavlõikeline pluus all. Ta õhtu-kleidi juurde kuuluv tutt soengus oli ära eksinud. Mitte kanda! Silvia Reiman'il on ilmselt hea maitse oma tualettide valikul, nagu pükskostüüm samet jakist, kirsipunasest pluusist ja mustadest pükstest. Või rooste värvi, pika lõhega rayon kleit. Sandra Reiman esitas kauni virsiku kollase kleidi. Maiki Andrel oli mitmeid välismaa materjalist huvitavaid noore kleite. Tema esitlemisel oli ka ainuke moodne ülevõetav villane tuunika, mille küljed vajavad korigeerimist.

Vaheaeg oli peale neljakümne eseme esitamist. Elna Libe laulis Erik Liigandi klaverisaatel kolm laulu. Esiteks Tammeveski „Oli mul väike laululind", siis „Üks ainus kord veel tahaks" ja „Kui sa kunagi roose saad". Ja mõlemad said tänuks ilusaid punaseid roose. Lisapalaks sai publik esimese laulu kaks salmi.

Kleitides tänavu juubeldama panevat uut ei ole. Pia Kiilaspea veetlevus tuli esile laias valges suvekleidis. Suure aplausi osaliseks sai neli tantsivat moodide demonstreerijat. Need elavuse toojad olid Kristiina Valter, Ellen Valter, Kadi Lukk ja E. Palo.

Esik esinejate hulgas olid Eda Ader ja Tiiu Roiser. Tiiu kandis tumesinist laia sametseelikut ja ta ema, Koidula Roiser'i (Kutsekooli vilistlane, Tallinnast) oli heegeldanud pikakäiselise volangidega valge pluusi sinna juurde. Eda ilmutas oma õmmeldud esemeis julget omapära. Kust oli küll ostetud see supeltrikoo? Mõlemad noored esitasid ka suusaröivastust, tennisdresse jne. E. Palo'l oli originaalne, ploomivärvi kostüümi juurde seelik, mille nööbid asusid lahtvoldi all. Tiina Kiilaspea ilus polero kleit oli huvitava pordega materjalist. Linda Kukk võlus V dekolteega, ploomipunases jersey kleidis. Noorte-kleidid olid kõik üllatavalthead ja praktilised, nagu Ellen Valter'i samet jakk, hall seelik, hall vest, mille selg läivast satäänist ja pestav valge pluus. Päris raske oli valmistada must-valge kombinatsioonis K. Lukk'i kleit, mida kaunistas punane lill. L. Kukk hoidis oma crepde-chine mustal õhtukleidil käe kramplikult lõhendiku alguse peal. Oli palju kaunitare ja meesperet vähevõitu publiku hulgas. Soengud pr. Misler'ilt.

Käsitööring Erstein'i, Linda Kirs'iga olid teinud palju tööd. Esinaine Veera Lindeman tänas tegelasi juhatuse daame Vooglaid, Kreem, Õie Türk jne. tehtud töö eest. Loterii müüdi silmapilkselt läbi, nii et publik käis Helgi Sooarult piletid otsimas!

Tänulik publk valgus laiali sügisõhtusse sellelt ilus-hubaselt veedetud tundidelt.

PIKALDASE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS
ABIKAAS, ISA JA ÄI

HANS KRAAV

sündinud 21. aprillil 1902 Amblas
surnud 24. oktoobril 1979 Torontos

leinavad

ABIKAASA
POEG ja MINIA

Maetud York kalmistule.

LAHKUS MINU KALLIS JA HOOLITSEJA ABIKAASA

EDUARD ROSE

sündinud 30. oktoobril 1904 Narvas
surnud 23. oktoobril 1979 Torontos

mälestab sügavas leinas

NAIMA

ARMAST KAUAAEGSET PEREKONNA SÕPRA

HANS KRAAV'I

mälestab kurbuses

JAAN ROMET perekonnaga

ARMAST

EDUARD ROSE'T

mälestavad leinas

M. HANSEN abikaasaga
R. KAIMRE abikaasaga
K. KALLAS abikaasaga
K. KURG abikaasaga
H. URM abikaasaga
S. VEIDENBAUM
A. ELJAS abikaasaga
E. KÄRNER abikaasaga
A. PEEL abikaasaga

ARMAST ONUPOEGA JA SUGULAST

õpetaja EDUARD SOOSAAR'T

sünd. 26. nov. 1911
surn. 25. okt. 1979

mälestavad sügavas leinas

KOIDULA ja VALDEKO ALAJAN
ERIKA ja BORIS BOCKFELDT
KATRIN ja STEVEN COOPER

Head und Sul
Jumal andku.

PIKA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA,
ISA JA VANAISA

EVALD KIMBERG

sündinud 27. oktoobril 1901 Haapsalus
surnud 28. oktoobril 1979 Vancouver'is, B.C.

mälestavad sügavas leinas

abikaasa HEDY
tütar MAJA abikaasaga
tütrepoeg TOM perega

ARMAST SÕPRA

VALERIUS LEITHAL'I

mälestavad

LEIDA ja EDUARD KALKUN
LUISE KIBUVITS
MART LAANEMÄE
ERNA ja TOIVO LAANEMÄE
IRENE ja RUDOLF OLLJUM
LEIDA ja EVALD PAST
AINO ja MART PUNGAR
MAGDA PUUSEPP
AINO ja VALMAR TAMM
ADELE UNT

ARMAST KAASMAALAST

SALOMIA KALAMEES'T

mälestavad leinas

OLGA ja KALJU AKKERTA
ELSS ja FRIEDRICH ANDERSON
TESSA DEHN
ELFI ja VOLDEMAR JAAKU
ELLINOR ja LEONHARD KAHRO
ANTONINA KANGUR
FANNY ja HEINRICH KARU
LEIDA ja OSVALD KÖPPER
MAI ja VALDEK LENK
OSVALD LOKK perekonnaga
ASTA ja KALJU LOONE
LYDIA MALOLEPSI
LY ja KARL MARTIN
MARY MEREMEES
MALL ja ENDEL RANDJÄRV
ILSE ja ARNOLD RAUDSEPP
MAI ja HARRY RAUDVEE
SALME ja ERNST REIMA
HELMI ja PAUL ROHUNURM
SYLVIA ja ENDEL RÄTSEP
LEMBIT ja AARO TÖNNIS
AINO ja ARTUR VAART
ELLEN ja JOHANNES VÄLBA

KALLIST TÄDI JA VENNANAIST

LYDIA VILJUR'IT

surnud 15. oktoobril 1979 Rocky Point'is, Long Island, N.Y.

mälestavad sügavas leinas

HELVE ja UNO REPPO perega
EDITH ja HEINO TÄNNA perega
CHRIS ja BARB KIVI perega
VERNER ja IRMELA ORRO perega
VALENTINE KIVI

Puhka rahus
võõramaa mullas!

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE KESKELT

SALOMIA KALAMEES

leinavad

IVAR, MADI ja REIN KRUUSE abikaasaga

KURVASTUSEGA MÄLESTAME MEIE KESKELT LAHKUNUD
ARMAST

VALERIUS LEITHAL'I

mälestavad leinas

A. RAUDSIK
E. REMMEL
H. ja H. VOORE'D

ARMAST SUGULAST

MIINA HIIUVÄIN'A

mälestab kurbuses

JOHANNES HIIUVÄIN perekonnaga

MÄLESTAME LEINAS KALLIST SÕPRA

VALERIUS LEITHAL'I

MILDA LEETS
LINDA PÄÄREN
VEERA ja ARNO ÕUNAPUU
Perekond E. KUUSIK
Perekond A. JOASALU

ARMAST SÕPRA JA SUGULAST

HANS KRAAV'I

mälestavad leinas

RUDI, ALVI ja TIIU

Endist kaastöötajat ja head sõpra

HANS KRAAV'I

mälestavad kaastöötajad CBC's

M. KASK
A. KIVI
R. LAID
M. MEIUSI
B. MIHKLEPP
A. ORUPÕLD
L. OTS
O. RANNAMÄE
E. SILD
V. SIRGE

Lugupeetud ja armast klubi liiget

HANS KRAAV'I

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Avaldame sügavat kaastunnet kauaaegsele ustavale kaastöölisele pr. Olga Kraavile tema leinas, armsa abikaasa

HANS KRAAV'I

surma puhul

EESTI ABISTAMISKOMITEE KANADAS JUHATUS

Surma läbi lahkunud klubi liiget

HANS KRAAV'I

mälestab leinas

TORONTO EESTI AIANDUSKLUBI

Kurvastuses mälestame meie keskelt lahkunud

HANS KRAAV'I

HELLA MÄGI
TÕNU MÄGI
IRJA ja REIN MÄGI

Mälestame raskete kannatuste järele lahkunud head tuttavat

HANS KRAAV'I

ja avaldame sügavat kaastunnet leinavale abikaasale ja lastele

JULIE ja EVALD HERMA
LEENI ja KONRAD KÜLMALLIK

Armast sõpra

HANS KRAAV'I

mälestavad leinas

perekond TEDER
ja
ELLA ja OTTO RANNAMÄE

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. novembril kell 11 hommikul. Solist Elna Libe. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Pühapäevakooli koori harjutus kell 10.15 hommikul. Pärast jumalateenistust Näitemüük kiriku alumise korruse saalides. Palume korjandusleht ja annetused ära tuua kiriku juurde hiljemalt 30-ks oktoobriks.

PIIBLIPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 11.novembril kell 11 hommikul. Teenib koguduse õpetaja ja kõneleb Kersti Pinna. Mängib leerinoorte ansambel Inga Korjuse juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI AP.-OIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 4. novembril kell 3 p.l. ÄRMULAUA JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenivad ülempreestrid E. V. Velleso ja E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raag'i juhatusel. Laululehed.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 4. novembril kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Maplside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

Koguduse 27-da AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 4. novembril kell 3 p.l. Külalisena jutlustab õp. A. Jalonen. Solist on pr. Silvia Preem. Jumalateenistuse järele on koosviibimine kohvilauas einega. Ettekandeid. Leeriõpetus algab novembri algul.

ÕPETAJA KONETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 4. novembril KONTSERTJUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. 50. liikmeline koguduse segakoor, koos 30. liikmelise orkestriga esitab dr. Roman Toi neljaosalise kantaadi, kirjutatud kiriku 100. aastapäeva juubeliks, mis nüüd tuleb esiettekandele koguduse 30. aastapäeva lõppkontserdina. Kantaadi aluseks on Taaveti Laul 100. Avo Kittask.

Pühapäeval, 11. novembril LOTERII, algusega kell 2 p.l. kiriku suures saalis. Palume loterii kinkeesemed tuua kiriku kantseleisse hiljemalt neljap., 8. novembriks.

Pühapäeval, 18. novembril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 4. novembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Ehasoo ja jutl. E. Saraoja. Laulab segakoor. Issanda surma mälestamine.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 3. novembril kell 7 õ. PIIBLITUND. Kõneleb evangelist Endel Siitam Kaliforniast.

Pühapäeval, 4. novembril kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Endel Siitam. Lauluettekandeid.

Teisipäeval, 6. nov. kell 7.30 õ. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Endel Siitam. Lauluettekandeid.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Reedel, 2. novembril kell 8 õ., laupäeval, 3. nov. kell 6 ja kl. 7.30 õ. R. Cross ingliskeelsed loengud „Kuidas elada hästi vähemaga".

Pühapäeval, 4. nov. kell 10 hom. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS Issanda surma mälestamisega. K. Raid, segakoor.

Kell 6 õ. NOORTE TUNNISTUSTE ÕHTU. Marika Krabi, vokaal kvartett, solistid.

VAJATAKSE

Tööstuslikku ruumi ca. 700 r.jalga. Võlmalikult Eesti Maja piirkonnas. Vastata s.l.t. tel. 466-0951

Eesti arst valvekorras

3. ja 4. novembril
Dr. T. Kuutan 751-6141
10. ja 11. novembril
Dr. R. Pahapill 921-7777
17. ja 18. novembril
Dr. J. Marley 921-7777
24. ja 25. novembril
Dr. A. Mae 493-7231

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MUUGIL

WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL (5.00)
LOTO CANADA ($10.00)
LOTERIIPILETID.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

KORTERID

Üürida
KAHE MAGAMISTOAGA KORTER
täiskasvanuile, väiksemas eestlaste korterimajas, Peetri kiriku läheduses. Helistada peale kella 5 tel.: 444-8595.

Gerrard—Coxwell rajoonis üürile anda üksikule või abielupaarile
2 TUBA, KÖÖK ja VANNITUBA
tel. 461-5614

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ◎ 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU, PLASTIK-PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

OMA SÜDAMEST ARMASTATUD EMA

MINNI JANTRA'T

neiuna Mikk

sündinud 13. veebruaril 1880 Viljandimaal

surnud 26. oktoobril 1979 Fort Erie's

mälestab sügavas kurbuses

tütar HILDA abikaasaga

Lillekesed kummarduge kalmukünkale
selle peidus mullapõues puhkab emake.

Oma armast vilistlast

EDUARD ROSE'T

sünd. 30. okt. 1904
surnud 23. okt. 1979

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

Armsat sõpra

EDUARD ROSE'T

mälestab

NIKOLAI KÜTTIS perekonnaga

Armast perekonna sõpra

EDUARD ROSE'T

mälestab kurbuses

IDA TEDER

Armast venda, naisevenda ja onu

EDUARD ROSE'T

surnud 23. oktoobril 1979 Torontos

mälestavad sügavas leinas

DAGMAR ja KARL NORAK
ENN NORAK perekonnaga
EPP van OOSTROM perekonnaga

Armsat

EDUARD ROSE'T

mälestavad kurbuses

OTTOMAR KESS abikaasaga
JOHANNES KÜNNAPUU abikaasaga
ARVED PEDJASE abikaasaga
VERNER PETERSON abikaasaga

„Kui ema Iisraelis"

MIINA HIIUVÄIN

sünd. 15. apr. 1892 Saaremaal
surn. 28. okt. 1979 Torontos

mälestab ülestõusmise usus ja lootuses

Armastus ei hävi ilmaski.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

Armast

LEO JÕEMAA'D

mälestab kurbuses

EESTI KODU pere

Eduard Rose

IN MEMORIAM

Üks armas sõber ja seltsivend on lahkunud meie hulgast. Mõned päevad enne oma 75 aasta sünnipäeva suri hästituntud diplom-insener Eduard Rose.

Lahkunu elukäik ja tegevus, nii kodumaal, kui ka paguluses oli värvikülane — täit hinnangut ja imetlust vääriv.

Sündinud Narvas käesoleva sajandi algaastail, siirdus ta Vabariigi algpäevil Tallinna, kus lõpetas Vestholmi Gümnaasiumi nooremana teistest, omades erilist talenti matemaatikas. Seetõttu valiski kadunu oma elukutseks tehnilise ala.

Peale lühiajalist õpinguid Tartu Ülikooli matemaatikateaduskonnas ja Vabariigi mereväe aspirantide kursuse lõpetamist, hinnati Rose andekust Eesti Vabariigi poolt võimaldades talle edasiõppimist Saksamaal Danzigi Tehnilises Ülikoolis, mille ta ka lõpetas lühikese aja jooksul diplomeeritud inseneri kutsega.

Saabudes kodumaale, ootas noort inseneri suur ja vastutusrikas tegevusväli. Oli ju meie noor Vabariik tööstuslikus ülesehitamise ajastul ja tehnilistest eriteadlastest oli puudus.

Eduard Rose tegutses peainsenerina sageli direktori ülesannetes Riigi Sadamatehastes, Põhja Paberi ja Puupapi Vabrikus ja mujal ning oma eriala organisatsioonides suure eduga ning nõuaks tema töö ja panuse detailiseerimiseks mitmeid lehekülgi.

Kanadas tegutses kadunu oma erialal Ontario Hydro peakontoris, kus tal oli pidevalt vastutavaid ülesandeid lahendada.

Eduard Rose oli Tallinnas, kuid mitte vähem ka siin Torontos, hästi tuntud seltskondlik isiksus. Kuhu iganes ta ilmus, suutis ta oma elurõõmsa hoiaku ja muredeta ning noorusliku olekuga nakatada teisi ning luua ülev meeleolu.

Mitte asjata ei nimetatud teda galantseks rüütliks, sest seda ta tõesti selle väljenduse sügavamas mõttes oli. Kuid nüüd — nii kurb ja kahju kui meil on, ning suur meie lein — teda meie ridades enam pole.

Eduard Rose kuulus Eesti Üliõpilaste Seltsi, alates 1922 aastast, olles noorimaks liikmeks tollal ning üks lugupeetumatest alati.

Eduard Rosel oli rida eriharrastusi. Tema musikaalsed võimed leidsid rakendust väiksemas ringkonnas. Tema matemaatiline talent avaldus male- ja bridzhimängus. Rose oli võitnud Põhja-Ameerika eestlaste maleesivõistlustel esikohti, kuid samuti edukalt esinenud Kanada maleareenil kümneid aastaid.

Bridzhis oli ta kodumaal esimeste hulgas ja seda mängu harrastas ta ka siin suure edu ja huviga.

Sõprade ja tuttavatele üle maailma on Eduard Rose kaotus suur ja asendamatu.

Raskem veelgi on lein tema elukaaslasel Naimal, kellega kadunu on jaganud õnne ja võitlust kaua ja lojaalselt nii mitmel maal ja mandril.

Meie kõikide südamlik kaastunne sulle, Naima, sinu elukaaslase lahkumise puhul!

N. K.

USTAV VÕITLEJA

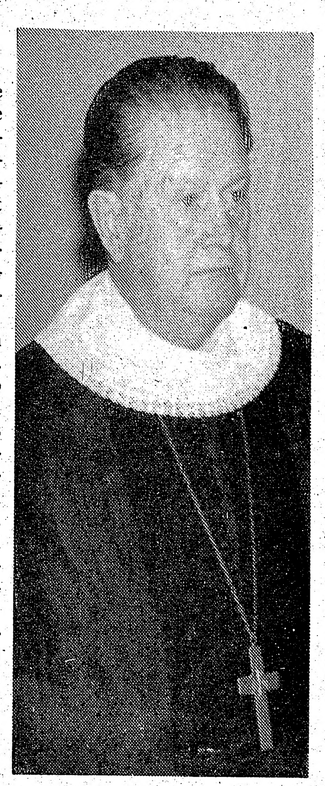

Aeg möödub kiiresti. Eriti neil, kellede elu on sisukas ja tegevusrikas. Sellest saab nüüdseks enam kui nelikümmend aastat, kui 22. märtsil 1912 Võrus sündinud kahekümne kuueaastane mag. Rudolf Kiviranna ordineeriti 1938-nda aasta teisel jõulupühal Tallinna Piiskoplikus kirikus EELK vikaarõpetajaks.

Tema esimeseks tööpõlluks oli noortetöö meie riigi pealinnas, mis nõudis noorelt õpetajalt täit indu ja hoolt ning oskust organiseerida vajalikke abijõude ja kaastöölisi. Selle ülesandega tuli noor õpetaja toime kiiduväärselt. Samal ajal oli ta usuõpetajaks E. Lenderi gümnaasiumis, mis talle võimaldas lisakontakte gümnaasiumis õppiva noorsoo osas.

Tallinna Jaani koguduse 1. pihtkonna õpetaja koha vabanemisel valis kogudus 19. mail 1940 R. Kiviranna sellele kohale, kinkides noorele õpetajale lugupidava usalduse, ent andes ühtlasi aga talle võimaluse rakenduda rikkalikke kohustusi hõlmavale tööle, kus ta omi talente organiseerimise oskuse, hoolsa ja väsimatu kuulutajana, hingehoidjana ja kuldse sulega kirjamehena ja vaimulikuna võis rakendada.

Et mitte jäädа hävitava vaenlase haardesse, pages R. Kiviranna 1944. aasta sõjasügisel Rootsi, kus ta tegutses energiliselt Rootsi Noortemeeste Kristliku Ühingu Eesti osakonna peasekretärina olles samal ajal EELK Komitee liige. Millisest komiteest kujunes hiljem peapiiskop Joh. Kõpu juhtimisel meie EELK Konsistoorium.

Asunud ümber Rootsist Ühendriikidesse valiti ta detsembris 1947 New York'i väiksearvulise eesti koguduse õpetajaks ning on selle õpetajana tegutsenud aastakümneid. Tema juhtimisel on New York'i kogudus kasvanud üheks suuremaks pagulaskonnas. New York'i koguduse teenimine on kujunenud R. Kiviranna elutööks, mida ta on teinud ammendamatu hoole ja energiaga üle kolmekümne aasta, samuti ELK USA Chicago praostkonna praostina.

R. Kiviranna paistis silma oma akadeemiliste ja organiseerimisalaste võimete poolest juba üliõpilasena. Nii määras piiskop H. B. Rahamägi 1937—1938 talle Ungari stipendiumi ning R. Kivirannast sai ühtlasi eestipoolne sidepidaja Ungari luterliku kirikuga.

R. Kiviranna väärikas tegevus on toimunud kriitilisel ajastul. Elatud raskeil aegadel on ta oma rahvast teeninud ustavuse ja oskusega. Ta pole kunagi olnud pealtvaatajate ja hädaldajate killas, vaid on alati oma jõudu ja andumust kasutanud võitluseks meie kodumaa vabadusvõitluse rindel. Kartmatult ja tulemuslikult on ta esinenud sõnas ja kirjas meie rahvusliku võitluse püüdluste tutvustamisel kuni kõige kõrgemate instantsideni.

Kui meie pagulastele avati Ühendriikide väravad, siis R. Kiviranna energiline ja taibukas tegevus garantiide ja eluvõimaluste soetamise aladel andis tuhandeile kaasmaalasile võimaluse pääseda pagulaslaagrite sumbunud õhkkonnast Ühendriikide vabasse ja avarasse miljöösse. Paljud on seda tegevust tänuga meenutanud, ent osa ka unustanud. Tõsine vaimulik ei täida omi ülesandeid vaid välise kiidu pärast, vaid sisemisest veendest ja seda eriti kibedatel aegadel.

Praost R. Kiviranna on kirjutanud kaks mõttetihedat ja usulisest kogemusest tulvil jutluste kogud: „Jumala armastuse vangid" ja „Rändurid tolmu ja tähtede vahel". Viimase kohta on Mall Jürma kirjutanud, et valitud jutluste kogukangas on selline, et selle põimeis ja lõimeis selguvad kristallselgelt ja haaravalt kristliku usu põhitõed ning nende sõnum ja läkitus just kaasaegsele generatsioonile, kes nüüdses rahutus eluvoolus on tulvil pakitsevaist küsimusist ja täis otsinguid. Ristiusu vaimuliku veendumusega ning tähelepanuväärivа värskusega on mõlemas jutluste kogudes selgitatud ristiusu põhilised väärtused.

Paljud otsivad elust õnne. Suurelt kirjanikult ja mõtlejalt J. W. Goethe'lt küsiti kord, kui sagedasti on ta olnud elus õnnelik. Küsijad said mõtlemapaneva vastuse: „Kõiki õnnelikke tunde ja päevi kokku arvutades ühe ainsa nädala kogu pika eluea jooksul!" Kristlik usk ütleb meile radikaalse selgusega, et meie maine elu ei ole mitte selleks, et olla õnnelik. Kes kitsa, egoistliku õnnelikolemise teeb oma püüdluste eesmärgiks, kahjustab rängalt oma tõelist õnne. R. Kiviranna õnneks ja südame rõõmuks on olnud töötada vaimuliku hingehoidjana ja vabadusvõitlejana teiste hüveks. See on olnud tema elu juhtmõtteks.

Ka Toronto Peetri kogudusel on öelda südamlik tänu juubilarile. R. Kiviranna oli see, kes pingelise töö kõrval leidis siiski aega olla Peetri koguduses esimeseks jutlustajaks augustis 1948. Ka keerulistel ja kriitilistel aegadel toetas ta Peetri kogudust kuni kogudusest võrsus vaba maailma eesti arvukam usuline pere. Seegi seik iseloomustab juubilari kui otsekohest ja julget inimest, kes toetab avalikult seda, mida ta omas südames peab õigeks.

Ed. Wallaste on juubilari õpetajaameti 40-aastase tähtpäeva puhul kokku võtnud ta teened järgmiste sõnadega:

„Sa võtsid osa määravalt Eesti üldkiriku juhtimisest ja korraldamisest paguluses veendumuses, et Eesti Kirik on lahutamatu osa eesti rahvast, tema elust ja saatusest.

Sa algatasid ja viisid läbi paljude tuhandete eesti põgenikkude USA-sse üleaitamise. Julgelt ja tulemuslikult võideldes ka eesti sõjameeste õiguste eest pääseda USA-sse.

Eesti Rahvuskomitee aseesimehena Sa võtsid määravalt osa põhiliste eesti organisatsioonide väljakujundamisest.

Kodumaa jaoks määratud Eesti Vabaduse Hääle raadiosaate ühe asutajana ja selle administraatorina Sa lõid vaba maailma eestlaste sõnasilla kodumaaga ja rea võitluslike aktsioonide korraldamisega aktiviseerisid eesti vabadusvõitlust.

Jumala auks ja oma rahvale kasuks on olnud Sinu elutöö. Me palume Kõigekõrgema armu ning õnnistust, et see töö võiks jatkuda veel palju aastaid!"

Vapralt oma tervisest ja heaolust hoolimata on ustav usumees ja rahvuslik võitleja R. Kiviranna võidelnud ja tegutsenud. Olgu Sul rõõmu tehtud tulemusrikkast tööst, mis karisti kandes ja kibedusi tundes pole suutnud kustutada Sinu helget optimismi. Oled olnud sulaste sulane — servus servorum — „Sa hea ja ustav sulane!" Matt. 25; 23.

„Seepärast võtke kätte kõik Jumala sõjavarustus, et suudaksite vastu panna kurjal päeval ja jääda püsima, kui te kõik olete sooritanud." Efes. 6:13.

Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu ja jäägu Sinuga!

Tänumeeles

praost Oskar Puhm

LIIS JUSKE 80 AASTANE

Gaider Liis Juske on sündinud kuld-kollaste puulehtedelangemise ajal, 22. oktoobril, millist päeva aga pidulikult tähistati 21. okt. Eesti Maja Noorteruumis. Üllatus-koosviibimise juubilarile korraldas Eesti Gaiderite Kogu, kellega ühinesid L. Juske endised õpilased Valga gümnaasiumist ja E.N.K. tütarlaste gümnaasiumist.

Kuna ta sünnipäeva tähistamine pidi olema Liis Juskele üllatuseks, siis palusid gaidid teda tulla 21. okt. hellakeste laulude õppimise koondusele, mida ta healmeelel lubas teha. Ta üllatus polnud väike kui Noorteruumi jõudes võtsid teda hellakesed vastu tervitus-lauluga, millega ühinesid ka kõik teised koosolijad.

Rikkalikult ja maitsekalt kaetud kohvilauda kaunistasid sügislilled ja põlevad küünlad andsid hubase valguse. Rõõmsailmelised hellakesed täiendasid pidulikkust oma lauludega. Esimeseks tervitajaks oli Gaiderite Kogu Juh. gdr Juta Tammik, kes soojade sõnadega tänas L. Jusket ta suure töö eest eesti gaidlike noorte heaks, soovides veel palju aastaid ja jõudu selle jatkamiseks ning andis üle suure kimbu roose koos ümbrikuga. Teiseks tervitajaks oli Ellen Irs, kes tervitas kaasvilistlaste nimel, lugedes ette oma luuletuse hinnates kiitvalt L. Juske tööd ja andis üle lilled koos ümbrikuga. Järgnes tervitus Helmi Hansenilt, kes Valga güm. end. õpilaste poolt andis üle lilled ja ümbriku, tänades L. Jusket antud õpetuste eest.

Temale järgnes tervitajana USA Gaiderite Kogu juh. gdr Linda Leibak, andes edasi USA gaidliku noorusе head soovid koos kimbu valgete lilledega. Lühikese tervituskõnega andis üle juubilarile kimbu roose Skautmasterite Kogu juh. skm. E. Soomet. „Põhiala Tütarde" lpk. nimel tervitas Silvi Terts, kinnitades L. Juskele rinda korsaazhi. Temale järgnes Gaidide Maleva juhi ngdr Tiia Kütti tervitus, kes soovis jõudu ja tervist juubilarile, edaspidiseks koostööks maleva vanemana, üle andes lilled. Viimaseks tervitajaks oli gdr Oldi Põder, kes andis üle kimbu roose kodumaa-aegsete gaidsõprade poolt.

Tervitustele järgnes ngdr Ingrid Heinmaa deklamatsioon ja klaverietekanne gaidilt — Ingi-Mai Looranditt.

Vanemgaidide Koori vanem — ngdr Siiri Lepp omasõnavõtus tervitas juubilari kui koori asutamise mõtte algatajat, andes üle lilled koos parimate soovidega. Sellele järgnes koorilt 3 laulu, koorijuhi skm G. Mitt'i klaverisaatel ning juubilari soovil lauldi lisaks veel „Varsakabi".

Kirjalikke tervitusi oli nii kodumaalt kui ka igast muust maailmakaarest, millised luges ette eeskavalise osa koordineerija ngdr L. Loorand.

Montreali skautlikelt noortelt oli skm E. Rubergi välke maal koos kirjaliku pühendusega tervitusena, samuti ka Austraalia sk. noortelt illujoonisena kaunis pühendus.

Enne kohvilauda asumist pidas õpetaja A. Taul lühikese palvuse.

Pidulik koosviibimine kestis mitu tundi. Lahkudes oli hea meel kõigil, et kõrges vanuses juubilar elas selle päeva kaasa täis elevust ja värskust.

H. K.

KUHU MINNA?

★ Neljap., 1. nov. Trilnu-õhtu Peetri kiriku seltskond. ruumis algusega kl. 7.30 õ.

★ Reedel, 2. novembril kell 7—11 õ. Eesti Maja keskmises saalis Põhjala Tütarde ja Vanemgaidide prantsuse atmosfääriga kohvik „Crépes".

★ Laupäeval, 3. novembril kell 7 õ. Holiday Inn Commonwealth ruumis Toronto Eesti Meeskoori aastapäeva ball.

★ Laupäeval, 3. ja pühapäeval, 4. nov. Eesti Majas Joann Saarnidu kunstinäitus. Avatud kl. 12—9 õ.

★ Pühap., 4. nov. Ottawas Esto '76 film National Archives ruumes algusega kl. 2.30 p.

★ Pühap., 4. nov. mulkide koosviibimine Tartu College'is algusega kl. 3 p.l.

★ Pühapäeval, 4. novembril, kell 12 päeval Peetri kiriku näitemüük.

★ Pühapäeval, 4. novembril kell 4.30 p.l. Hart House'is EKK Kontsertbüroo kontsert: sopran Õnne Laikve.

★ Pühap., 4. nov. ja 5. nov. K. A. Lehela Eesti Päevade filmid Eesti Majas algusega kl. 5.

★ Laup., 10. nov. ja 11. nov. Läti Keskuse Mardipäeva turg, 4 Credit Union Dr.

★ Laup., 10. novembril Skaudisõprade Seltsi Sügispidu Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

★ Pühap., 11. nov. Elmar Epneri filmid Eesti Majas algusega kl. 3 p.

★ Pühap., 11. nov. Noortekoor „Lootuse" tuluõhtu Peetri kiriku saalis algusega kl. 7 õ.

★ Laup., 17. novembril Hiidlaste Seltsi Mardipidu Tartu College'is algusega kl. 7 õ.

★ Pühap., 18. nov. Dagmar Kokker'i ja Norair Artian'i klaverikontsert Tartu College'is algusega kl. 2.30 p.

★ Pühap., 18. nov. Esto '76 film OISE saalis algusega kl. 2.30 p.

★ Pühap., 18. nov. pop-kontsert „kalifornia-karavan" Eesti Majas algusega kl. 6 õ.

Joann Saarnidu kunstinäitus

TORONTO EESTI MAJAS

3-4 NOV.

AVATUD 12-9 õ.

TOETUS

$20.— Teie nimel sõjapimedate ja invaliidide viimiseks Esto '80, kui teete oma talvepuhkuse reservatsiooni novembri kuus (Skylark, Suntours) Kiwi reisibüroo kaudu Toronto Eesti Majas tel. 466-4813

INGEBORG SHOES

KNOB HILL PLAZA
2613 Eglinton East
Scarborough,
Tel. 261-7630

Naiste-Meeste-Lastekingad

Salamander ja teised mugavad laiused.